

ใบรับรองปัญหาพิเศษ

ภาควิชาบริหารธุรกิจเกษตร

คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เรื่อง

การศึกษาภาวะการตลาดไข่ไก่ในประเทศไทย

A Study on Egg Marketing in Thailand

ของ
นางสาวภัสสริน ทองเกี้ยว

ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาลึกสุด

วท.บ. (บริหารธุรกิจเกษตร)

เมื่อวันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2535

อาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ

๒๑/๑๗/๘๖

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อภิสิทธิ์ แก้วฉา)

กรรมการปัญหาพิเศษ

๒๔/๑๗/๘๕

(อาจารย์กมลกัญญา ๘ บ่อมเพ็ชร)

หัวหน้าภาควิชา

๒๔/๑๗/๘๕

(อาจารย์นิตยา สิทธิโชค)

14183

๑๗พ.

๒๓ ๓๘๒๗

๒๕๒๕

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น 29 S.A. 25๓๕ ใช้ประโยชน์ในการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปัญหาพิเศษ

4
เรื่อง

การศึกษาภาวะการตลาดไข่ไก่ในประเทศไทย
 A Study on Egg Marketing in Thailand

โดย
 นางสาวกัศกริน ทองเกี้ยว

ปท.
 อ ๑๘๒ ก
 ๑๕๑๕

เสนอ

เลขหมู่.....
 เลขทะเบียน..... 97344
 วัน,เดือน,ปี..... - 8 Jun 1989

ภาควิชาบริหารธุรกิจเกษตร

คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (บริหารธุรกิจเกษตร)

พ.ศ. 2535

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลการศึกษาด้านภาวะการตลาด พบว่า หน้าที่ทางการตลาดที่ผู้ประกอบการในตลาดปฏิบัติอยู่ ได้แก่ การทำหน้าที่ซื้อขาย คัดขนาดและจัดชั้นมาตรฐาน บรรจุหีบห่อ แปรรูป เก็บรักษา ขนส่ง และให้ข่าวสารการตลาด ซึ่งผู้ประกอบการในตลาด ได้แก่ เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ พ่อค้ารวบรวมท้องถิ่น พ่อค้ารวบรวมกรุงเทพฯ พ่อค้าปลีก และพ่อค้าเร่ สำหรับโครงสร้างการตลาดผู้ขายหรือเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่จะกระจายอยู่ทั่วไปตามพื้นที่การผลิตไข่ไก่ โดยมีการกระจุกตัวอยู่ในแถบภาคกลาง ส่วนผู้ซื้อหรือพ่อค้า พ่อค้ารวบรวมท้องถิ่นจะกระจายตัวและกระจุกตัวตามผู้ขายหรือเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ พ่อค้ารวบรวมกรุงเทพฯจะกระจุกตัวอยู่ตามแหล่งผลิตที่สำคัญ ๆ เท่านั้น เช่น จังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี อัญญา เป็นต้น พ่อค้าปลีกมีการกระจายตัวมากกว่าพ่อค้ารายอื่น ๆ โดยจะกระจายตัวอยู่ทั่วประเทศ และพ่อค้าเร่จะมีเฉพาะในช่วงที่ไข่ไก่มีราคาต่ำและปริมาณการผลิตออกสู่ตลาดมาก สำหรับวิธีการตลาดไข่ไก่นั้นเป็นวิธีการตลาดแบบรวม ซึ่งเกษตรกรส่วนใหญ่จะจำหน่ายผลผลิตให้กับพ่อค้ารวบรวมกรุงเทพฯ รอลงมาจำหน่ายให้กับพ่อค้ารวบรวมท้องถิ่น พ่อค้าปลีก และผู้บริโภค ตามลำดับ ส่วนพฤติกรรมในการดำเนินธุรกิจในตลาดไข่ไก่ การกำหนดราคา ไข่ปริมาณผลผลิตและปริมาณความต้องการไข่ไก่ในขณะนั้น และนำราคาส่งออกมาปรับปรุงราคารับซื้อภายในประเทศ ซึ่งมีนโยบายการผลิตโดยเน้นคุณภาพและการเพิ่มปริมาณผลผลิตควบคู่กันส่วนผลการดำเนินงานของตลาดไข่ไก่พิจารณาจากประสิทธิภาพการตลาด ลักษณะของผลผลิต ความก้าวหน้าของกรรมวิธีการผลิต และอัตรากำไรที่ผู้ประกอบการได้รับ จะเห็นได้ว่าผลการดำเนินงานของตลาดไข่ไก่อยู่ในเกณฑ์ที่พึงสมควร สำหรับภาวะราคาไข่ไก่นั้น ไข่ดัชนีความเคลื่อนไหวของราคาตามฤดูกาลเป็นเครื่องมือในการชี้ให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างราคาไข่ไก่ที่เกษตรกรขายได้ ราคาขายส่งที่ตลาดกรุงเทพฯ ราคาขายปลีกที่ตลาดกรุงเทพฯ และอัตรากำไรให้ไข่ พบว่า ช่วงที่ไข่ไก่มีราคาต่ำคือเดือนมกราคม-พฤษภาคม และช่วงที่ไข่ไก่มีราคาสูงคือ เดือนกันยายน-พฤศจิกายน ในด้านภาวะการค้าไข่ไก่ของไทยยังคงต้องอาศัยตลาดภายในประเทศเป็นหลักและมีบางส่วนที่ส่งออกไปจำหน่ายต่างประเทศ ซึ่งประเทศคู่ค้าที่สำคัญของไทยคือ ประเทศฮ่องกง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากการศึกษาครั้งนี้มีข้อเสนอแนะเพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ ดังนี้ ด้านการผลิตไข่ไก่
เกษตรกรควรมีการรวมกลุ่มเพื่อซื้อวัตถุดิบอาหารสัตว์มาผสมใช้เองในปริมาณครั้งละมาก ๆ และ
มีการเร่งจัดหาและผสมพันธุ์ไข่ไก่ที่สามารถขยายพันธุ์ได้เองภายในประเทศ เพื่อเป็นการลด
ต้นทุนการผลิตที่สำคัญ ๆ นอกจากนี้ควรมีการวางแผนวงจรการผลิตให้มีปริมาณไข่ไก่ออกสู่ตลาด
อย่างสม่ำเสมอ เพื่อรักษาระดับราคาไข่ไก่ไม่ให้ราคามีความเคลื่อนไหวไปตามฤดูกาล สำหรับ
ข้อเสนอแนะด้านการตลาดไข่ไก่ ควรมีการเปลี่ยนการกำหนดราคาระหว่างเกษตรกรกับพ่อค้า
คนกลาง โดยเปลี่ยนการกำหนดราคาต่อร้อยฟองเป็นการตั้งน้ำหนักต่อกิโลกรัมแทน รวมทั้ง
เกษตรกรควรมีการรวมตัวเป็นสมาคม ชมรม สหกรณ์ เพื่อสร้างอำนาจต่อรองนอกจากนั้นควรมี
การส่งเสริมให้มีการส่งออกอย่างจริงจัง โดยมีการจัดตั้งสหกรณ์การผลิตไข่ไก่ขึ้นมาในแต่ละท้องถิ่น
ทำการประมูลราคาไข่ไก่ที่ทำการส่งออก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำนิยม

ขอขอบคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์อภิสิทธิ์ แก้วฉา อาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษที่ช่วย
แนะนำแก้ไขและดูแลทุกอย่าง อาจารย์กุลกัญญา ณ ป้อมเพ็ชร ที่ช่วยแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ
รวมทั้งเจ้าหน้าที่กองวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ และกรมปศุสัตว์ ที่
อำนวยความสะดวกในด้านข้อมูล ขอขอบคุณ แม่ และน้องสาวที่ช่วยเหลือในด้านทุนทรัพย์และ
ให้กำลังใจมาโดยตลอด และขอบคุณเพื่อน ๆ ได้แก่ แป้น หม่อม นุ่น ตั้ว ชู อ้อ บี นุจรี
นุ้ย(เล็ก) ที่ให้ความช่วยเหลือในการรวบรวมข้อมูล เป็นที่ปรึกษา จัดพิมพ์ จนกระทั่ง
ปัญหาพิเศษฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์

ภัสสริน ทองเกษม

พฤศจิกายน 2535

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

	หน้า
สารบัญตาราง	(4)
สารบัญภาพ	(5)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญและปัญหาของการศึกษา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
ขอบเขตการศึกษา	4
นิยามศัพท์	5
การตรวจเอกสาร	6
วิธีการศึกษา	8
ทฤษฎีและแนวคิดการวิเคราะห์	9
บทที่ 2	
ภาวะการผลิตไข่ไก่	13
สภาพทั่วไปในการผลิต	13
พื้นที่การผลิตไข่ไก่	13
ประเภทของธุรกิจการเลี้ยงไข่ไก่	14
พันธุ์ไข่ไก่	15
วิธีการเลี้ยงไข่ไก่ในเชิงการค้า	18
อาหารไข่ไก่	20
โรคไข่ไก่	22
ต้นทุนการผลิต	24
ปริมาณการผลิต	27

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

บทที่ 3	ภาวะการตลาดและการค้าไขไก่	29
	หน้าที่การตลาด	29
	วิธีการซื้อขาย	29
	การคัดขนาดและการกำหนดชั้นมาตรฐาน	30
	การบรรจุหีบห่อ	32
	การแปรรูป	32
	การเก็บรักษา	33
	การขนส่ง	33
	ข่าวสารการตลาด	34
	ผู้ประกอบการในตลาด	36
	โครงสร้างการตลาด	37
	โครงสร้างตลาด	38
	พฤติกรรมในการดำเนินธุรกิจ	40
	ผลการดำเนินงานของตลาด	42
	ภาวะราคา	48
	ดัชนีราคาตามฤดูกาล	48
	ภาวะการค้า	51
	การค้าภายในประเทศ	51
	การค้าต่างประเทศ	53
บทที่ 4	สรุปและข้อเสนอแนะ	56
	สรุปผลการศึกษา	56
	ข้อเสนอแนะ	57

สารบัญ (ต่อ)

เอกสารอ้างอิง	61
ภาคผนวก	63
ภาคผนวก ก.	64
ภาคผนวก ข.	70
ภาคผนวก ค.	77

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ราคาไข่ไก่ที่เกษตรกรขายได้และปริมาณการผลิตไข่ไก่ ปีพ.ศ. 2525-2534	3
2	ปริมาณการนำเข้าไก่พันธุ์ไข่ ปีพ.ศ. 2525-2534	16
3	เปรียบเทียบข้อดีข้อเสียระหว่างการเลี้ยงไก่ไข่แบบกรงตับและแบบขังรวม	19
4	ต้นทุนการผลิตไข่ไก่อายุ 1วัน-22 สัปดาห์ ปีพ.ศ. 2530-2534	25
5	ต้นทุนการผลิตไข่ไก่อายุ 23-75 สัปดาห์ ปีพ.ศ. 2530-2534	26
6	ปริมาณการเลี้ยงไก่ไข่และปริมาณการผลิตไข่ไก่ ปีพ.ศ. 2526-2534	28
7	ระยะเวลาในการสอบถามข่าวสารราคาไข่ไก่ของผู้ประกอบการในตลาด	35
8	ประสิทธิภาพการตลาด ปีพ.ศ. 2530-2534	44
9	ต้นทุนการผลิตและต้นทุนการตลาด ปีพ.ศ. 2530-2534	47
10	อัตรากำไรที่ผู้ประกอบการได้รับ ปีพ.ศ. 2530-2534	47
11	ดัชนีความเคลื่อนไหวของราคาและอัตรากำไรไข่ไก่ตามฤดูกาล	49
12	อัตรากำไรบริเวณไข่ไก่ทั่วประเทศ ปีพ.ศ. 2527-2534	52
13	ปริมาณและมูลค่าการส่งออกไข่ไก่สด ปีพ.ศ. 2525-2534	54
14	ความต้องการไข่ไก่เพื่อการบริโภค ปีพ.ศ. 2535-2539	71
15	เป้าหมายการผลิตไข่ไก่ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7	72
16	ราคาไข่ไก่ที่เกษตรกรขายได้ ปีพ.ศ. 2525-2535	79
17	ราคาขายส่งที่ตลาดกรุงเทพฯ ปีพ.ศ. 2525-2535	80
18	ราคาขายปลีกที่ตลาดกรุงเทพฯ ปีพ.ศ. 2525-2535	81

สารบัญ

ภาพที่		หน้า
1	ลักษณะการทำงานของเครื่องตัดโซ่อัตโนมัติ	31
2	วิธีการตลาดโซ่โซ่ของไทย	41
3	การเคลื่อนไหวของราคาโซ่โซ่	50

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความสำคัญและปัญหาของการศึกษา

ไข่ไก่ นับได้ว่าเป็นอาหารที่สำคัญและเป็นที่ยอมรับของคนไทย ทั้งนี้เนื่องจาก ไข่ไก่เป็นอาหารที่อุดมไปด้วย โปรตีน ไขมัน วิตามิน และเกลือแร่ต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อร่างกาย อีกทั้งการนำไข่ไก่ไปประกอบอาหารนั้นง่าย สะดวก ไม่สิ้นเปลืองเวลามาก หาซื้อง่าย มีราคาถูก นอกจากนี้ไข่ไก่ยังเป็นอาหารที่ย่อยง่าย และร่างกายสามารถดูดซึมไปใช้ประโยชน์ได้ดี พื้นที่เลี้ยงไก่ไข่ของไทยส่วนใหญ่จะอยู่ในเขตภาคกลาง แหล่งการเลี้ยงไก่ไข่ที่สำคัญได้แก่จังหวัด ฉะเชิงเทรา ชลบุรี อัญญา อ่างทอง ราชบุรี สระบุรี และแถบชานเมืองของกรุงเทพฯ

สำหรับตลาดไข่ไก่ของไทยนั้นแบ่งได้ 2 ประเภท คือตลาดภายในประเทศ และตลาดต่างประเทศ ตลาดในประเทศถือได้ว่าเป็นตลาดหลักในการจำหน่ายไข่ไก่ เพราะไข่ไก่ที่ผลิตได้ส่วนใหญ่จะใช้บริโภคภายในประเทศ ในด้านราคาไข่ไก่ในประเทศนั้นจะเปลี่ยนแปลงไปตลอดทั้งปี ขึ้นอยู่กับปริมาณไข่ไก่ที่ออกสู่ตลาด อย่างไรก็ตามเมื่อเปรียบเทียบราคาไข่ไก่โดยน้ำหนักกับราคาเนื้อสัตว์ประเภทอื่น ๆ เช่น เนื้อโค สุนัข เป็ด ไก่ เป็นต้น ไข่ไก่ยังมีราคาต่ำกว่ามากจึงทำให้ไข่ไก่ยังเป็นอาหารโปรตีนที่ยังได้รับความนิยมจากผู้บริโภคอยู่เสมอ ในส่วนของตลาดต่างประเทศ นับได้ว่าตลาดไข่ไก่ของไทยยังเป็นตลาดที่ค่อนข้างคับขันประเทศคู่ค้าส่วนใหญ่อยู่ในแถบเอเชีย ปริมาณการสั่งซื้อไม่แน่นอนขึ้นอยู่กับสถานการณ์การผลิต และการตลาดของประเทศคู่แข่งขัน ดังนั้นความต้องการไข่ไก่ของตลาดในประเทศจึงมีความแน่นอนกว่าตลาดต่างประเทศ ตลาดในประเทศจึงเป็นตลาดที่สำคัญ แต่การขยายตัวของตลาดไข่ไก่ในประเทศมีไม่สูงนัก เป็นผลมาจากปัญหาด้านโครงสร้างการตลาดไข่ไก่ โครงสร้างการตลาดไข่ไก่ที่เป็นอยู่ในปัจจุบันเป็นธุรกิจการค้าที่ค่อนข้างจำกัด บทบาทการผลิต การตลาด และการกำหนดราคาขึ้นอยู่กับพ่อค้ากลุ่มน้อยเพียงบางกลุ่มเท่านั้น

ปัญหาที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ ปัญหาความไม่มีเสถียรภาพของราคาซึ่งเป็นปัญหาที่เกษตรกรต้องประสบอยู่เสมอ ปริมาณการผลิต ไข่ไก่ในรอบปีมีการเปลี่ยนแปลงตามฤดูกาล จึงทำให้ราคาไข่ไก่เกิดภาวะแปรปรวนค่อนข้างสูง สำหรับการผลิตไข่ไก่ในระยะยาวยังมีลักษณะหมุนเวียนเป็นวัฏจักร คือ ในช่วงที่ไข่ไก่มีราคาแพงผู้เลี้ยงมีกำไรมากก็จะมี การขยายการผลิตมีผู้เลี้ยงรายใหม่เกิดขึ้นมาก ไข่ไก่จึงออกสู่ตลาดเป็นปริมาณมากทำให้ราคาตกต่ำลง ผู้เลี้ยงจะประสบกับการขาดทุน จึงลดปริมาณการผลิตลงและบางรายก็จะเลิกกิจการไป เมื่อพิจารณาปริมาณการผลิตไข่ไก่ และราคาไข่ไก่ที่เกษตรกรขายได้ (ตารางที่ 1) ในช่วงปี พ.ศ. 2525-2527 ราคาไข่ไก่ที่เกษตรกรขายได้คือ 120, 115 และ 97 บาทต่อร้อยฟองตามลำดับ ปริมาณการผลิตไข่ไก่ 8,639.1, 3,281.7 และ 3,112.7 ล้านฟองตามลำดับ จะเห็นว่าราคาตกลงจาก 120 เป็น 97 บาทต่อร้อยฟอง ซึ่งเป็นราคาที่ต่างกันมากทำให้เกษตรกรประสบกับการขาดทุน จึงลดปริมาณการผลิตลง หรือบางรายที่มีเงินทุนก็ต้องเลิกกิจการไป แต่ในปี พ.ศ. 2528-2534 ราคาไข่ไก่มีแนวโน้มสูงขึ้นมาโดยตลอด ทำให้ผู้เลี้ยงขยายการผลิตและมีผู้ผลิตรายใหม่เข้ามาปริมาณการผลิตจึงสูงขึ้นเช่นกัน นอกจากนี้เกษตรกรยังประสบปัญหา ไข่ไก่บางขนาดไม่เป็นที่ต้องการของตลาด เนื่องจากการจัดชั้นมาตรฐานเป็นเกรดต่าง ๆ ทำให้ไข่ไก่ที่มีขนาดใหญ่ หรือเล็กเกินไป ไม่เป็นที่ต้องการของตลาด

จากปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น หากผู้ที่เกี่ยวข้องเข้าไปช่วยแก้ไขให้การตลาดไข่ไก่ที่เป็นอยู่ในปัจจุบันให้ดีขึ้น โดยได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงาน และบุคคลทั้งภาครัฐบาลและภาคเอกชน การตลาดไข่ไก่ของไทยคงจะขยายตัว สามารถส่งไปจำหน่ายยังต่างประเทศได้ และมีเสถียรภาพเพิ่มขึ้น อาชีพเลี้ยงไข่ไก่จะได้เป็นอาชีพที่มั่นคงอีกอาชีพหนึ่ง

ตารางที่ 1 ราคาไร่ไถ่ที่เกษตรกรขายได้และปริมาณการผลิตไร่ไถ่ ปีพ.ศ. 2525-2534

(ปริมาณ: ล้านฟอง)

(ราคา : บาทต่อร้อยฟอง)

ปี พ.ศ.	ปริมาณการผลิต	ราคาไร่ไถ่ที่เกษตรกรขายได้
2525	8,639.1	120
2526	3,281.7	115
2527	3,112.7	97
2528	3,773.0	114
2529	3,607.2	101
2530	3,695.1	102
2531	4,439.0	121
2532	6,682.3	125
2533	8,165.0	132
2534	8,608.7	137

ที่มา : (กองวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2535)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. ศึกษาภาวะการผลิตไข่ไก่ของไทย
2. ศึกษาภาวะการตลาด หน้าที่การตลาด ผู้ประกอบการในตลาด โครงสร้างการตลาด ภาวะราคา และภาวะการค้าไข่ไก่
3. ศึกษาปัญหาและอุปสรรคที่มีผลกระทบในการพัฒนาตลาดไข่ไก่ และเสนอแนวทางในการแก้ปัญหา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงสภาพทั่วไปในการผลิต ภาวะการค้า ภาวะการตลาด หน้าที่การตลาด ผู้ประกอบการในตลาด โครงสร้างการตลาด วิธีการตลาด พฤติกรรมในการดำเนินธุรกิจ ผลการค้าดำเนินงานการตลาด และภาวะราคาในตลาดไข่ไก่ของไทย
2. ทราบปัญหา อุปสรรคในการพัฒนาตลาดไข่ไก่ และแนวทางในการแก้ปัญหาเหล่านั้น
3. ผลการศึกษาในครั้งนี้ใช้เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจของผู้ผลิตและผู้ค้าไข่ไก่ เกี่ยวกับปริมาณการผลิตผลผลิต
4. ใช้เป็นแนวทางในการขยายตลาดและส่งเสริมการตลาดไข่ไก่ของไทย

ขอบเขตการศึกษา

ในการศึกษาดังนี้ศึกษาถึงภาวะการตลาดไข่ไก่ของประเทศไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2525-2534 โดยเน้นการศึกษาในเรื่อง โครงสร้างการตลาด ซึ่งพิจารณาจาก โครงสร้างตลาด พฤติกรรมในการดำเนินธุรกิจ และผลการดำเนินงานของตลาด รวมทั้งหน้าที่ทางการตลาด ผู้ประกอบการในตลาด และภาวะราคา ตลอดจนศึกษาปัญหา อุปสรรคในการพัฒนาตลาดไข่ไก่ และแนวทางการดำเนินงานของรัฐบาลในปี พ.ศ. 2535-2539 ซึ่งทำการศึกษาจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โดยในการศึกษาคั้งนี้จะทำการศึกษาตั้งแต่ผลผลิตจากแหล่งผลิตไปสู่มือผู้บริโภค

นิยามศัพท์

ภาวะการตลาด ในที่นี้หมายถึงการศึกษาลักษณะความสัมพันธ์ของการดำเนินงานทุกชนิด
ในตลาด ซึ่งรวมถึงการบริการและผู้ให้บริการต่าง ๆ ด้วย ในอันที่จะเคลื่อนย้ายผลผลิตจากผู้ผลิต
จนกระทั่งถึงมือผู้บริโภคคนสุดท้าย

วิถีการตลาด หมายถึงช่องทาง หรือครรลองในการเคลื่อนย้ายผลผลิตหรือสินค้าจาก
ผู้ผลิตคนแรกไปยังผู้บริโภคคนสุดท้าย

ต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายทางการตลาด หมายถึงค่าใช้จ่ายในรายการต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจาก
การทำหน้าที่ทางการตลาดเพื่อนำสินค้าจากผู้ผลิตไปสู่มือผู้บริโภค ซึ่งรวมทั้งค่าใช้จ่ายที่เป็นตัวเงิน
เช่น ค่าจ้างแรงงานลูกจ้าง ค่าขนส่ง ค่าภาชนะบรรจุ เป็นต้น และค่าใช้จ่ายที่ไม่เป็นตัวเงิน เช่น
ค่าจ้างแรงงานส่วนตัว ค่าเสื่อมราคา ค่าสูญเสียน้ำหนัก เป็นต้น และหมายถึงกำไรตามปกติในการ
ประกอบการด้วย

โครงสร้างการตลาด หมายถึงลักษณะการจัดองค์กรของตลาดผลผลิตแต่ละชนิด ซึ่ง
แสดงถึงลักษณะต่าง ๆ ที่กำหนดความสัมพันธ์ระหว่างผู้ซื้อและผู้ขายในตลาด

พฤติกรรมในการดำเนินธุรกิจ หมายถึงพฤติกรรมที่หน่วยธุรกิจต่าง ๆ ปฏิบัติอยู่ตามปกติ
และการปรับตัวเพื่อให้สามารถดำรงอยู่ในตลาดได้

ผลการดำเนินงานการตลาด หมายถึงผลที่เกิดขึ้นเนื่องจากการดำเนินธุรกิจตามแนว
ปฏิบัติของหน่วยธุรกิจต่าง ๆ ในตลาด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตรวจเอกสาร

ฝ่ายวิจัยตลาดปศุสัตว์และสัตว์น้ำ เศรษฐกิจการเกษตร (2526) ได้ศึกษาเรื่อง การตลาดไข่ไก่ พบว่า การเลี้ยงไก่ไข่ต้องใช้เวลาประมาณ 22 สัปดาห์ ไก่จึงเริ่มให้ไข่และ ไก่ 1 ตัวสามารถให้ไข่ได้ประมาณ 220-260 ฟองตลอดระยะเวลาการให้ไข่ประมาณ 52 สัปดาห์ก่อนที่จะปลดขายเป็นไก่แก่ ทั้งนี้ปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณผลผลิต คือ พันธุ์ไก่ ความสมบูรณ์ ของไก่และสภาพภูมิอากาศ ซึ่งลักษณะการเลี้ยงไก่มีอยู่ 2 แบบด้วยกัน คือ การเลี้ยงแบบอิสระ และการเลี้ยงแบบมีสัญญาผูกพัน ซึ่งวิถีตลาดจะเป็นไปตามประเภทของการเลี้ยง สำหรับเกษตรกร ที่เลี้ยงแบบอิสระจะจำหน่ายผลผลิตให้กับพ่อค้ารวบรวมในท้องถิ่น พ่อค้ารวบรวมกรุงเทพฯ ผู้ค้าปลีก และผู้บริโภค โดยเกษตรกรจะพิจารณาจากราคาที่เสนอซื้อ และความคุ้นเคย ส่วนเกษตรกร ที่เลี้ยงแบบมีสัญญาผูกพัน ต้องขายโดยตรงให้กับบริษัท หรือตัวแทนคู่สัญญากันเท่านั้น ส่วนใหญ่ ไข่ไก่ที่เกษตรกรผลิตได้จะมีผู้มารับซื้อถึงฟาร์มคิดเป็นร้อยละ 73 ของผู้เลี้ยงทั้งหมด อีกร้อยละ 27 เกษตรกรส่งไปขายเอง ซึ่งวิธีการซื้อขายเกษตรกรจะจำหน่ายไข่ไก่แบบละไม่มีการคิดขนาดจึงมี ไข่ไก่ทั้งฟองใหญ่และฟองเล็กปนกันไป ในการซื้อแต่ละครั้งจะตกลงราคาต่อจำนวนร้อยฟอง การ กำหนดราคาจะกำหนดโดยพ่อค้าจากกรุงเทพฯ การเปลี่ยนแปลงของราคาขึ้นอยู่กับปริมาณไข่ไก่ที่ ออกสู่ตลาดและปริมาณความต้องการของตลาด ช่วงที่ไข่ไก่มีราคาสูง คือ ระหว่างเดือนธันวาคม- มีนาคม

ฝ่ายวิจัยสินค้าเกษตรกรรม 1 (2529) ได้ศึกษาการผลิตและการตลาดไข่ไก่ พบว่า การเลี้ยงไก่ไข่ของเกษตรกร ผู้เลี้ยงส่วนใหญ่นิยมซื้อลูกไก่เพศเมียอายุ 1 วัน มาเลี้ยงร้อยละ 68 ของเกษตรกรที่เลี้ยงไก่ ส่วนที่เหลือร้อยละ 12 จะซื้อไก่รุ่นหรือไก่จวนไข่มาเลี้ยง ส่วนใหญ่จะเลี้ยง แบบทรงตัวต้นทุนในการเลี้ยงไก่ไข่แบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ ต้นทุนการเลี้ยงไก่ไข่ระยะ 1-22 สัปดาห์ ได้แก่ ค่าพันธุ์ไก่และค่าอาหาร คิดเป็นร้อยละ 25.12 และ 58.74 ตามลำดับ ส่วนระยะ 23-75 สัปดาห์ เป็นค่าใช้จ่ายค่าพันธุ์และค่าอาหารคิดเป็นร้อยละ 23.78 และ 69.09 ตามลำดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนระยะการผลิตไข่ไก่ต้นทุนจะเป็นค่าอาหารเกือบทั้งหมด ในด้านค่าตอบแทนที่ผู้เลี้ยงส่วนใหญ่จะขาดทุน แต่ก็ยังคงทำการเลี้ยงไข่ไก่อยู่ได้เพราะไม่ได้รวมค่าแรงงานของผู้เลี้ยง ค่าเสียโอกาสเงินทุน และค่าเสียโอกาสโรงเรือนและอุปกรณ์ต่าง ๆ การกำหนดราคาจะดูปริมาณความต้องการของผู้บริโภคเป็นหลักโดยใช้ราคาส่งออกเป็นเกณฑ์ในการปรับปรุงราคาซื้อขายภายในประเทศ

จรรยาพร ศรีสุทธิธาดา (2531) ได้วิเคราะห์ตลาดไข่ไก่เพื่อการส่งออกของไทย โดยศึกษาสภาพทั่วไปของการผลิตและการตลาดเพื่อการส่งออก วิเคราะห์ส่วนแบ่งการตลาด เปรียบเทียบในระดับส่งออก ปัญหาและอุปสรรคในการส่งออก สำหรับวิธีการศึกษาในครั้งนี้ใช้แบบจำลองสมการพหุคูณ โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิแบบอนุกรมเวลาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521-2530 ซึ่งผลการวิเคราะห์ส่วนแบ่งการตลาดไข่ไก่ของไทยในประเทศฮ่องกงเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน พบว่า ปัจจัยสำคัญในการกำหนดส่วนแบ่งการตลาดก็คืออัตราเงินเฟ้อการนำเข้าไข่ไก่ของประเทศฮ่องกง ปัจจัยที่มีความสำคัญรองลงมาคือ อัตราส่วนของอุปทาน สำหรับปัจจัยทางด้านอัตราส่วนการนำเข้าสินค้าจากประเทศฮ่องกง รวมทั้งอัตราส่วนของราคาไข่ไก่ของประเทศไทยกับประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนในประเทศฮ่องกงมีผลกระทบเพียงเล็กน้อยเท่านั้น ดังนั้นถ้าประเทศไทยต้องการเพิ่มส่วนแบ่งการตลาดไข่ไก่ในประเทศฮ่องกงแล้ว ควรเพิ่มนโยบายด้านการเงินเฟ้อการนำเข้าไข่ไก่ของประเทศฮ่องกงซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด แต่ปัจจัยดังกล่าวขึ้นอยู่กับนโยบายการผลิตและการนำเข้าของประเทศฮ่องกง ในส่วนของประเทศไทยไม่สามารถทำให้อัตราเงินเฟ้อการนำเข้าของประเทศฮ่องกงเพิ่มขึ้นได้ ส่วนปัจจัยรองคือ อัตราส่วนของอุปทานซึ่งเป็นจุดที่ประเทศไทยควรมุ่งแข่งขันในการขยายตลาดค้าและขยายอุปทาน จะทำให้ส่วนแบ่งตลาดไข่ไก่ของไทยในตลาดฮ่องกงเพิ่มมากขึ้น ในด้านข้อเสนอแนะเพื่อแก้ปัญหาต่างๆ มีดังนี้ ด้านเกษตรกรควรมีการรวมกลุ่มซื้อขายอาหารสัตว์ในปริมาณมาก ๆ เพื่อสร้างอำนาจการต่อรอง ในด้านรัฐบาลควรมีการควบคุมราคาอาหารสัตว์จากโรงงาน และเร่งแก้ไขปัญหาด้านไก่พันธุ์ โดยหาพันธุ์ไก่ไข่ที่เหมาะสม สามารถขยายพันธุ์ได้เองภายในประเทศ ทั้งนี้เพื่อแก้ปัญหาต้นทุนการผลิตสูง รวมทั้งควรมีการวางแผนรักษาวางจรรยาพรการผลิตไข่ไก่ ให้มีปริมาณการผลิตออกสู่ตลาดในปริมาณที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สม่ำเสมอตลอดปี เพื่อเป็นการควบคุมราคาและปริมาณให้อยู่ในภาวะสมดุล นอกจากนี้ควรมีการจัดตั้งสหกรณ์การผลิตไข่ไก่ขึ้นในท้องถิ่น จัดกลไกหลังการส่งออกโดยวิชีพระมูลค่า และเร่งหาตลาดส่งออกไข่ไก่ใหม่ ๆ มารองรับปริมาณการส่งออกของไทย

ฝ่ายวิจัยสินค้าเกษตรกรรม 1 (2533) ได้สรุปสถานการณ์ปศุสัตว์ในช่วงครึ่งปีแรก และแนวโน้มครึ่งปีหลังปี พ.ศ. 2533 พบว่า ปริมาณการผลิตไข่ไก่ในช่วง 5 เดือนแรกของปี พ.ศ. 2533 มีประมาณ 3,326 ล้านฟอง สูงกว่าปริมาณการผลิตไข่ไก่ในช่วง 5 เดือนแรกของปีที่แล้วที่ผลิตได้ 2,481 ล้านฟองอยู่ร้อยละ 34.06 สำหรับต้นทุนในการผลิตไข่ไก่ในช่วง 5 เดือนแรกของปี พ.ศ. 2533 มีต้นทุนการผลิตเฉลี่ยฟองละ 1.20 บาท ต่ำกว่าต้นทุนการผลิตในช่วงเดียวกันของปีที่แล้วอยู่ 0.02 บาท ในด้านราคาในช่วง 5 เดือนแรกของปี พ.ศ. 2533 นั้นเกษตรกรขายไข่ไก่ได้ราคาเฉลี่ยฟองละ 1.29 บาท สูงกว่าในช่วงเวลาเดียวกันของปีที่แล้วซึ่งขายได้เฉลี่ยฟองละ 1.14 บาท อยู่ร้อยละ 11.62 ในส่วนของไทยปริมาณการส่งออกลดลงเรื่อย ๆ ช่วงปี พ.ศ. 2530 ถึง พ.ศ. 2532 ปริมาณการส่งออกรวมปีละ 7,964 4,109 และ 3,233 ตันตามลำดับ ซึ่งคาดว่าในปี พ.ศ. 2533 ปริมาณการส่งออกจะน้อยกว่าปี พ.ศ. 2532 เนื่องจากราคาไข่ไก่ภายในประเทศค่อนข้างสูงไม่สามารถสู้ราคากับผู้ส่งออกประเทศอื่นได้ แนวโน้มสถานการณ์ครึ่งหลังของปี พ.ศ. 2533 คาดการณ์ว่าผลผลิตมีประมาณ 4,698 ล้านฟอง สูงกว่าช่วงครึ่งแรกของปี พ.ศ. 2533 ร้อยละ 16.64 ในด้านราคาคาดการณ์ว่าราคาจะดีตลอดปี

วิชีพการศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจะใช้มัลติสทีกุมิแบบอนุกรมเวลา โดยทำการค้นคว้าจากเอกสารวิชาการและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับภาวะการตลาดไข่ไก่ ตลอดจนข้อมูลทางสถิติที่ได้ทำการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รวบรวมไว้ในหน่วยงานราชการดังต่อไปนี้ กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ กองวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร และห้องสมุดต่าง ๆ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive method)

เป็นการอธิบายถึงลักษณะโครงสร้างการตลาด วิธีการตลาด หน้าที่การตลาด ไข่ไก่ ปัญหาและอุปสรรคทางการตลาด โดยอาศัยข้อมูลหลักและทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์ รวมทั้งสถิติอย่างง่ายในรูปร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ อัตราส่วน สำหรับแนวโน้มความต้องการไข่ไก่ในอนาคต จะศึกษาจากการคาดการณ์ความต้องการไข่ไก่ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative method)

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจะใช้วิเคราะห์ผลการดำเนินงานของตลาดไข่ไก่ โดยทำการวิเคราะห์ในส่วนของประสิทธิภาพการตลาด และอัตรากำไรที่ผู้ประกอบการได้รับ

ทฤษฎีและแนวคิดในการวิเคราะห์

โครงสร้างการตลาด

การศึกษาโครงสร้างการตลาดไข่ไก่จะพิจารณาจาก 3 ส่วนด้วยกันคือ โครงสร้างพฤติกรรมในการดำเนินธุรกิจ และผลการดำเนินงานของตลาด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โครงสร้างตลาด (Structure)

การศึกษาโครงสร้างคือการศึกษาลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างผู้ขาย ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ซื้อ และความสัมพันธ์ระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย ซึ่งลักษณะเหล่านี้เป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นถึงระบบการแข่งขัน บทบาทของผู้ประกอบการ การตั้งราคา และวิธีการตลาดได้อย่างชัดเจน โดยพิจารณาจาก

1. การกระจุกตัวของผู้ซื้อและผู้ขายในตลาด ซึ่งทำให้ทราบถึงภาวะการแข่งขันและบทบาทของผู้ซื้อและผู้ขาย
2. อุปสรรคในการเข้ามาของธุรกิจใหม่ หมายถึง ความยากง่ายของการเข้ามาทำการค้าในตลาดสิ่งกีดขวางในการเข้าสู่ตลาด
3. ความแตกต่างของผลผลิต ซึ่งทำให้ทราบถึงการนำสินค้าประเภทอื่นมาใช้ทดแทนได้ดีมากน้อยเพียงไร
4. วิธีการตลาด โดยพิจารณาถึงวิธีการตลาดในการเคลื่อนย้ายผลผลิตจากแหล่งผลิตไปสู่ผู้บริโภค

พฤติกรรมในการดำเนินธุรกิจ (Conduct)

พฤติกรรมในการดำเนินธุรกิจ หมายถึง พฤติกรรมที่หน่วยธุรกิจต่าง ๆ ปฏิบัติอยู่ตามปกติ และการปรับตัวเพื่อดำรงอยู่ในตลาดได้ โดยพิจารณาจาก

1. กำหนดราคาในหน่วยธุรกิจต่าง ๆ
2. นโยบายการผลิต เป็นการพิจารณาว่าหน่วยธุรกิจต่าง ๆ มีนโยบายเกี่ยวกับการผลิตสินค้าหรือบริการอย่างไร เน้นหนักในด้านไหน และในการกำหนดนโยบายสามารถกำหนดได้เองหรือมีข้อตกลงในการผลิตร่วมกันระหว่างหน่วยธุรกิจ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลการดำเนินงานของตลาด (Performance)

ผลการดำเนินงานของการตลาด หมายถึง ผลที่เกิดขึ้นเนื่องจากการดำเนินธุรกิจตาม แนวปฏิบัติของหน่วยธุรกิจต่าง ๆ ในตลาด ซึ่งสามารถพิจารณาได้จาก ประสิทธิภาพการตลาด ลักษณะของผลผลิต ความก้าวหน้าของกรรมวิธีการผลิต และอัตรากำไรที่ผู้ประกอบการได้รับ

1. ประสิทธิภาพการตลาด

ประสิทธิภาพการตลาดเป็นสิ่งที่วัดว่าแนวปฏิบัติที่หน่วยธุรกิจต่าง ๆ ถือปฏิบัติและดำเนิน อยู่นั้นมีผลดีหรือไม่อย่างไร โดยอาศัยแนวความคิดที่ว่า การตลาดที่มีประสิทธิภาพ คือ ตลาดที่มีการใช้ปัจจัยทางเศรษฐกิจเป็นจำนวนน้อยที่สุดในการหน้าที่การตลาด เพื่อให้ได้มาซึ่งสินค้าและบริการที่ผู้บริโภคพึงพอใจ ซึ่งประสิทธิภาพการตลาดอาจจะพิจารณาได้จากมูลค่าของสินค้าที่เพิ่มขึ้น จากการตลาดคิดเทียบกับต้นทุนทางการตลาด สำหรับมูลค่าเพิ่มจากการตลาดเป็นการเพิ่มขึ้นของ มูลค่าสินค้าที่เกิดจากการเสียค่าใช้จ่ายทางการตลาด ซึ่งสามารถพิจารณาจากความแตกต่าง ระหว่างราคาขายปลีกกับราคาที่เกษตรกรขายได้นั้นเอง ส่วนต้นทุนทางการตลาด คือ ค่าใช้จ่าย ต่าง ๆ ที่เกิดจากการดำเนินธุรกิจของพ่อค้าส่งและพ่อค้าปลีก ดังนั้นประสิทธิภาพการตลาดมีสูตร การคำนวณดังนี้

$$\text{ประสิทธิภาพการตลาด} = \frac{\text{มูลค่าเพิ่มจากการตลาด} * 100}{\text{ต้นทุนทางการตลาด}}$$

(ร้อยละ)

$$\text{หรือ} \quad \text{ประสิทธิภาพการตลาด} = \frac{(\text{ราคาขายปลีก} - \text{ราคาที่เกษตรกรขายได้}) * 100}{\text{ต้นทุนทางการตลาด}}$$

(ร้อยละ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ลักษณะของผลผลิต

รูปลักษณะของผลผลิตหรือสินค้าเป็นการพิจารณาผลการดำเนินงานของตลาดที่เกี่ยวข้องกับสินค้าว่าธุรกิจต่าง ๆ ในตลาดมีความสามารถผลิตสินค้าให้มีลักษณะตรงกับความต้องการของผู้บริโภคได้มากน้อยเพียงไร ทั้งในด้านรูปร่าง และความพึงพอใจ

3. ความก้าวหน้าของกรรมวิธีการผลิต

คือความก้าวหน้าในการใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ อันได้แก่ เครื่องมือ เครื่องจักร วิทยากรรมวิธีใหม่ ๆ ของหน่วยธุรกิจต่าง ๆ ในตลาด ว่ามีมากน้อยเพียงไร ทั้งนี้เพราะการนำเทคโนโลยีและเครื่องจักรสมัยใหม่มาใช้มากขึ้น ย่อมแสดงว่าประสิทธิภาพในการผลิตและการให้บริการการตลาดของหน่วยธุรกิจต่าง ๆ ดียิ่งขึ้น หรือมีต้นทุนการผลิตลดลงและสร้างความพึงพอใจให้กับผู้บริโภคมากขึ้น

4. อัตรากำไรที่ผู้ประกอบการธุรกิจได้รับ

อัตรากำไรหมายถึง อัตราส่วนของกำไรที่ได้รับจากการประกอบธุรกิจเมื่อคิดเทียบกับต้นทุนในการผลิตและการตลาด หากอัตรากำไรต่ำไม่คุ้มกับต้นทุนที่ผู้ประกอบการเสียไป แสดงให้เห็นว่าผลการดำเนินงานของตลาดไม่เป็นที่น่าพอใจนัก และหากอัตรากำไรคุ้มกับต้นทุนที่เสียไป ย่อมเป็นสิ่งจูงใจให้มีการขยายการลงทุนและปรับปรุงการดำเนินงานในตลาดขึ้นอีก

บทที่ 2

ภาวะการผลิตไข่ไก่

สภาพทั่วไปในการผลิต

ในปัจจุบันการผลิตไข่ไก่ในประเทศไทยได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายมีการเลี้ยงในแทบทุกจังหวัดของประเทศ เนื่องจากมีการพัฒนาการผลิตจากแบบพื้นบ้านมาเป็นการเลี้ยงในเชิงการค้า โดยมีบริษัทที่ประกอบธุรกิจด้านปศุสัตว์เข้ามามีบทบาทและดำเนินการในลักษณะครบวงจร ส่งผลให้สภาพการผลิตไข่ไก่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วมีประสิทธิภาพในการผลิตสูงขึ้น

พื้นที่การผลิตไข่ไก่

จากการสำรวจฟาร์มไข่ไก่ขนาด 500 ตัวขึ้นไปของกองวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร ในปี พ.ศ. 2530 (เป็นการสำรวจครั้งล่าสุด) พบว่า มีฟาร์มไข่ไก่จำนวน 1,426 ฟาร์ม มีไข่ไก่ทั้งสิ้น 9.9 ล้านตัว โดยมีสัดส่วนในการเลี้ยงตามภาคต่าง ๆ และจังหวัดที่มีการเลี้ยงไข่ไก่ที่สำคัญ ดังนี้

ภาคกลาง เป็นแหล่งที่มีการเลี้ยงไข่ไก่มากที่สุดโดยมีผู้เลี้ยง 835 ฟาร์ม มีไข่ไก่ประมาณ 6.9 ล้านตัว จังหวัดที่เป็นแหล่งเลี้ยงของภาคกลางที่สำคัญได้แก่ จังหวัดสระบุรี ชลบุรี พระนครศรีอยุธยา ฉะเชิงเทรา สมุทรปราการ เพชรบุรี สมุทรสาคร และอ่างทอง

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีผู้เลี้ยง 185 ฟาร์ม มีไข่ไก่ประมาณ 1.6 ล้านตัว เลี้ยงมากที่จังหวัดนครราชสีมา อุบลราชธานี ขอนแก่น นครพนม หนองคาย และอุดรธานี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคเหนือ มีผู้เลี้ยง 231 ฟาร์ม มีไก่ไข่ประมาณ 0.8 ล้านตัว เลี้ยงมากที่จังหวัด เชียงใหม่ เชียงราย อุดรดิตถ์ พินธุโลก และแพร่

ภาคใต้ มีผู้เลี้ยง 175 ฟาร์ม มีไก่ไข่ประมาณ 0.6 ล้านตัว เลี้ยงมากที่จังหวัด สงขลา ระนอง ภูเก็ต ปัตตานี ยะลา และนครศรีธรรมราช

ประเภทของธุรกิจการเลี้ยงไก่ไข่

การเลี้ยงไก่เพื่อผลิตไข่ไก่ของประเทศไทยในเชิงการค้าสามารถแบ่งการทำธุรกิจออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. ธุรกิจการเลี้ยงไก่พันธุ์ไข่เพื่อผลิตลูกไก่

การค้าเนินธุรกิจการเลี้ยงไก่พันธุ์ไข่เพื่อผลิตลูกไก่นั้นผู้ประกอบการมักจะเป็นผู้ผลิตรายใหญ่ที่มีความพร้อมทั้งด้านเงินทุน เครื่องมือ อุปกรณ์ และบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ โดยการสั่งพันธุ์ไก่ไข่ระดับปุ๋-ฮ่า และพ่อ-แม่พันธุ์ไก่ไข่จากต่างประเทศเข้ามาเพื่อผลิตลูกไก่พันธุ์ไข่สำหรับจำหน่ายให้แก่เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ต่อไป

2. ธุรกิจการเลี้ยงไก่พันธุ์ไข่เพื่อผลิตไก่รุ่น

การค้าเนินธุรกิจการเลี้ยงไก่พันธุ์ไข่เพื่อผลิตไก่รุ่น เกษตรกรผู้เลี้ยงจะรับเอาไก่พันธุ์อายุ 1-7 วัน จากบริษัทผู้ผลิตลูกไก่โดยตรงหรือนายหน้าในท้องที่มาเลี้ยง จนกระทั่งมีอายุครบ 16-18 สัปดาห์ บริษัทหรือนายหน้าจึงจะมาจับไก่รุ่น ไปส่งต่อให้แก่เกษตรกรผู้เลี้ยงต่อไป ส่วนใหญ่เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่รุ่นจะทำสัญญารับจ้างเลี้ยงกับบริษัทหรือนายหน้าที่นำมาจ้างเลี้ยง โดยเกษตรกรผู้รับจ้างเลี้ยงจะต้องออกค่าใช้จ่ายในการสร้างคอก โรงเรือน จัดหาอุปกรณ์ในการเลี้ยง และวัสดุ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รองพันเอก ในส่วนค่าพันธุ์ไก่ ฮา เวชภัณฑ์ และอาหารไก่บริษัทจะเป็นผู้จัดหาให้ โดยเกษตรกร ต้องเอาที่ดินจำนองเป็นประกันไว้กับธนาคารหรือบริษัท

3. ธุรกิจการเลี้ยงไก่พันธุ์ไข่เพื่อผลิตไข่ไก่

เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่พันธุ์ไข่เพื่อผลิตไข่ไก่จำหน่ายนั้น ในปัจจุบันจะแบ่งลักษณะการเลี้ยง เป็น 2 ประเภท คือ

3.1 ซื้อลูกไก่พันธุ์ไข่จากบริษัท ซึ่งมีอายุ 1-7 วัน มาเลี้ยงจนกระทั่งให้ไข่

3.2 สั่งซื้อไก่รุ่นพันธุ์ไข่อายุ 16-18 สัปดาห์ มาเลี้ยงจนกระทั่งให้ไข่

โดยปกติไก่ไข่จะเริ่มให้ไข่เมื่ออายุ 18-24 สัปดาห์ ซึ่งขึ้นอยู่กับพันธุ์ของไก่และจะให้ ไข่นานประมาณ 1 ปี หรือ 52 สัปดาห์จึงจะปลดขาย ซึ่งโดยเฉลี่ยแล้วไก่ไข่ตั้งแต่เริ่มฟักเป็นตัว จนกระทั่งให้ไข่และปลดขายเป็นไก่เนื้อจะมีอายุประมาณ 1 ปี 6 เดือน

พันธุ์ไก่ไข่

ในปัจจุบันพันธุ์ไก่ไข่ที่ใช้เลี้ยงในเชิงการค้า ประเทศไทยยังคงต้องอาศัยการนำเข้า ไก่พันธุ์จากต่างประเทศเข้ามาขยายพันธุ์ให้ผู้ประกอบการเลี้ยงไก่ไข่นำไปเลี้ยงเพื่อผลิตไข่ไก่ ต่อไป ซึ่งสามารถพิจารณาได้จากปริมาณการนำเข้าไก่พันธุ์ไข่ (ตารางที่ 2) จะเห็นได้ว่าในช่วง ปีพ.ศ. 2525-2534 ปริมาณการนำเข้าไก่พันธุ์ไข่มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น กล่าวคือปริมาณการนำเข้า ไก่พันธุ์ไข่เพิ่มขึ้นจาก 142,274 ตัวในปีพ.ศ. 2525 เป็น 389,257 ตัวในปีพ.ศ. 2534 ซึ่งพันธุ์ ไก่ไข่ที่นิยมเลี้ยงในประเทศไทยแบ่งได้ 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2 ปริมาณการนำเข้าไก่พันธุ์ไข่ ปี พ.ศ. 2525-2534

(หน่วย : ตัว)

ปี พ.ศ.	ปริมาณการนำเข้าไก่พันธุ์ไข่		
	พ่อพันธุ์	แม่พันธุ์	รวม
2525	14,574	127,700	142,274
2526	21,684	166,313	187,997
2527	14,028	118,578	132,606
2528	17,724	151,045	168,769
2529	21,960	163,874	185,834
2530	35,392	283,247	318,639
2531	43,395	355,410	398,805
2532	31,677	265,138	296,815
2533	42,631	350,570	393,201
2534	43,744	345,513	389,257

ที่มา : (กรมปศุสัตว์ , 2535)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. ไก่พันธุ์แท้

ไก่ใช้พันธุ์แท้ที่นิยมเลี้ยงกันในประเทศไทย ได้แก่ ไก่พันธุ์โรดไอส์แลนด์แดง ไก่พันธุ์เล็กฮอร์นขาวหงอนจิก และไก่พันธุ์บาร์พลีมัทร็อค

1.1 ไก่พันธุ์โรดไอส์แลนด์แดง (RHODE ISLAND RED)

ไก่พันธุ์โรดไอส์แลนด์แดงหรือเรียกสั้น ๆ ว่าไก่โรด เป็นไก่พันธุ์กึ่งไข่กึ่งเนื้อ มีขนสีน้ำตาลแกมแดง หงอนจิก เริ่มให้ไข่เมื่ออายุประมาณ 22-24 สัปดาห์ ให้ไข่เปลือกสีน้ำตาลมีขนาดใหญ่ปานกลาง ปัจจุบันไม่นิยมเลี้ยงไก่พันธุ์นี้สำหรับผลิตไข่แต่จะใช้เป็นไก่ต้นพันธุ์ในการผลิตไก่ไข่ออกผสม ซึ่งนิยมนำไก่โรดเพศผู้ผสมกับไก่บาร์พลีมัทร็อคเพศเมีย เนื่องจากให้ไข่ดก เปลือกไข่สีน้ำตาล และมีขนาดใหญ่ ที่สำคัญสามารถคัดเพศได้เมื่ออายุ 1 วัน

1.2 ไก่พันธุ์เล็กฮอร์นขาวหงอนจิก (SINGLE COMB WHITE LEGHORN)

ไก่พันธุ์เล็กฮอร์นเป็นไก่ที่มีขนาดเล็ก ให้ไข่ดก และมีขนหลายสี แต่ที่นิยมเลี้ยงในประเทศไทยเป็นไก่พันธุ์เล็กฮอร์นขาว ไก่พันธุ์นี้จะเริ่มให้ไข่เมื่ออายุประมาณ 18-20 สัปดาห์ ให้ไข่เปลือกสีขาว ปัจจุบันไม่นิยมเลี้ยงไก่พันธุ์นี้สำหรับผลิตไข่แต่มักจะใช้ในการผสมเพื่อผลิตไก่ไข่ออกผสมอีกชั้นหนึ่ง

1.3 ไก่พันธุ์บาร์พลีมัทร็อค (BARRED PLYMOUTH ROCK)

ไก่พันธุ์บาร์พลีมัทร็อคเรียกสั้น ๆ ว่าไก่บาร์เป็นไก่พันธุ์กึ่งไข่กึ่งเนื้อ มีลักษณะประจำพันธุ์คือ ขนหลายสีสลับระหว่างสีขาวกับสีดำเป็นลายขวางมองดูไกล ๆ เป็นสีเทา หงอนจิก เริ่มให้ไข่เมื่ออายุประมาณ 22-24 สัปดาห์ ให้ไข่เปลือกสีน้ำตาล ปัจจุบันนิยมเลี้ยงเป็นไก่ต้นพันธุ์เพื่อผลิตไก่ลูกผสมเช่นกัน

2. ไก่พันธุ์ลูกผสม

ไก่ที่เลี้ยงเพื่อผลิตไข่สำหรับบริโภคโดยเฉพาะฟาร์มที่เลี้ยงไก่ไข่ในเชิงการค้านิยมใช้ไก่ที่ผสมขึ้นเป็นพิเศษ ซึ่งบริษัทผู้ผลิตลูกไก่พันธุ์ไข่จำหน่ายได้มีการพัฒนาและปรับปรุงพันธุ์ให้ได้ไก่พันธุ์ไข่ที่ให้ผลผลิตไข่สูง มีคุณภาพตามความต้องการของตลาด คือ ไข่โตก เปลือกไข่สีน้ำตาล ฟองโต และทนต่อการกระทบกระเทือน อาจจะเป็นไก่ที่ผสมข้ามระหว่างตระกูลในพันธุ์เดียวกันหรือผสมข้ามระหว่างพันธุ์ตั้งแต่ 2 พันธุ์ขึ้นไป ซึ่งไก่ลูกผสมในเชิงการค้าแบ่งออกได้ 4 ประเภทใหญ่ ๆ ด้วยกันคือ ไก่สายเลือดบริสุทธิ์ ไก่ผสมข้ามสายเลือด ไก่ผสมข้ามพันธุ์ และไก่ผสมเลือดชิดปกติไก่สายเลือดบริสุทธิ์มักจะใช้เป็นไก่ต้นพันธุ์สำหรับการใช้ในการผสมข้ามสายพันธุ์ ส่วนไก่ที่ใช้เลี้ยงในเชิงการค้านั้นเป็นไก่ลูกผสมที่แสดงลักษณะดีเด่นอย่างชัดเจน

โดยทั่วไปไก่ไข่พันธุ์ลูกผสมส่วนใหญ่มีบริษัทดำเนินการผสมพันธุ์ซึ่งจะรักษาไก่ต้นพันธุ์และระบบการผสมพันธุ์เป็นความลับเพื่อประโยชน์ในทางการค้า ไก่ลูกผสมที่มีชื่อแตกต่างกันออกไป ได้แก่ พันธุ์ซูเปอร์ฮาร์วีย์ พันธุ์เอ-เอบราวัน พันธุ์อีซาบราวน์ พันธุ์ไฮเทค พันธุ์โกลเดนอีบบาร์ด เป็นต้น ตามแต่บริษัทผู้ผลิตลูกไก่พันธุ์ไข่จะตั้งขึ้น ซึ่งอาจจะมาจากสายพันธุ์หลักเพียง 2-3 สายพันธุ์ที่กล่าวมาข้างต้น

วิธีการเลี้ยงไก่ไข่ในเชิงการค้า

สำหรับวิธีการเลี้ยงไก่ไข่ในเชิงการค้าที่นิยมกันอยู่ในปัจจุบันมี 2 วิธีด้วยกันคือ การเลี้ยงแบบปล่อยรวมกันในโรงเรือนเดียวกัน และการเลี้ยงแบบแยกขังในกรงตับภายในโรงเรือน ซึ่งทั้งสองวิธีให้ข้อดีและข้อเสียในการเลี้ยงต่างกันไป (ตารางที่ 3)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบข้อดีข้อเสียระหว่างการเลี้ยงไก่ไข่แบบกรงตับและแบบขังรวม

รายการ	การเลี้ยงแบบกรงตับ	การเลี้ยงแบบขังรวม
1. การลงทุน	1. ใช้เงินลงทุนมากกว่าเพราะมีโรงเรือนแล้วต้องสร้างกรงตับแยกขังไก่ รวมทั้งอุปกรณ์ให้น้ำและอาหารสิ้นเปลืองกว่า	1. ใช้เงินลงทุนน้อยกว่าเพราะนอกจากโรงเรือนก็มีกรงสำหรับให้ไก่ไข่พอสมควร
2. การให้อาหาร	2. การสูญเสียของอาหารที่น้อยกว่าเนื่องจากมีรางอาหารเฉพาะตัวไก่ซึ่งไม่ต้องแย่งกัน	2. การสูญเสียของอาหารมีมากกว่าเนื่องจากการแย่งชิงทำอาหารตกหล่น
3. การให้ไข่	3. การสูญเสียของไข่มีน้อยกว่าแบบขังรวมและคุณภาพของไข่ดีกว่าเพราะมีถาดรองรับ	3. การสูญเสียของไข่มีมากซึ่งเกิดจากการไข่เร็วราดตามพื้นดินมีการจิกและเหยียบย่ำไข่ทำให้ไข่สกปรกมีคุณภาพด้อยลงไป
4. การตัดทิ้ง	4. สามารถตัดแยกไก่ที่มีประสิทธิภาพการให้ไข่ไม่ได้ออกได้ง่าย ทำให้มีอัตราการให้ไข่ของไก่ทั้งฝูงดีกว่าและเป็นการลดต้นทุนการผลิตไข่	4. ไม่สามารถตัดไก่ที่ให้ไข่ไม่ได้ออกได้ ต้องปลดขายทั้งฝูง
5. การควบคุมโรค	5. สามารถควบคุมโรคได้ดีกว่าการเลี้ยงแบบขังรวม เพราะเมื่อเกิดโรคระบาดหรือมีไก่ตัวใดเกิดเป็นโรคสามารถสังเกตอาการได้ง่าย	5. ไม่สามารถควบคุมโรคได้เนื่องจากไก่อยู่รวมกันเป็นฝูง เมื่อเกิดโรคระบาดหรือมีไก่บางตัวเป็นโรคสังเกตอาการได้ยาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับควรใช้เฉพาะเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ที่มา : (กองวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร , 2532)

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. วิธีการเลี้ยงแบบปล่อยรวมกันในโรงเรือน

วิธีการนี้ไม่ค่อยมีความยุ่งยากไม่ต้องเตรียมการมาก เพียงแต่เตรียมโรงเรือนในลักษณะเช่นเดียวกับการเลี้ยงไก่เนื้อเสร็จแล้วก็ซื้อลูกไก่อายุ 1 วันมาปล่อยในโรงเรือน เมื่อไก่โตได้ขนาดอายุ 16-18 สัปดาห์ก็จะนำเอารังสำหรับไข่เข้าไปไว้ภายในโรงเรือน ซึ่งรังที่นำเข้าไปไว้จะมีจำนวนช่องให้มีสัดส่วนที่พอเหมาะกับความถี่ของไก่ โดยทั่วไปรังไข่ 1 ชุดจะมีช่องไข่ให้ประมาณ 24-30 ช่อง สำหรับไก่ไข่จำนวน 300-500 ตัว

2. วิธีการเลี้ยงแบบแยกขังในกรงตับ

กรงตับที่ใช้ในการเลี้ยงไก่ไข่จะมี 2 ชนิดคือ กรงตับเดี่ยว และกรงตับชนิดที่ใส่ไก่ไข่ช่องละ 2-4 ตัว ซึ่งกรงขนาดนี้มีขนาดต่าง ๆ กันไปจะมีความกว้างประมาณ 30-45 เซนติเมตร ลึก 45 เซนติเมตร ส่วนตะแกรงรองไข่สำหรับกรงตับจะมีความยาวประมาณ 60 เซนติเมตร ความกว้างมีขนาดต่าง ๆ กันตามแต่จะใช้ การเตรียมไก่ขึ้นกรงตับ จะกระทำได้ 2 ลักษณะดังนี้

- 1) เริ่มเลี้ยงไก่ไข่ตั้งแต่อายุ 1 วัน จะต้องเตรียมโรงเรือนสำหรับไก่เล็กอีกต่างหาก ซึ่งเลี้ยงไก่เล็กจนกระทั่งอายุ 16-18 สัปดาห์จึงนำขึ้นกรงตับ
- 2) เลี้ยงไก่สาวอายุ 16-18 สัปดาห์ โดยสั่งซื้อจากผู้รับจ้างเลี้ยงไก่รุ่นจำหน่ายมาขึ้นกรงตับเลย

อาหารไก่ไข่

การเลี้ยงไก่ไข่อาหารเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่สามารถทำให้เกษตรกรประสบผลสำเร็จมีกำไรหรือขาดทุนจากการประกอบการ ทั้งนี้เนื่องจากค่าใช้จ่ายในการผลิตหรือต้นทุนในการเลี้ยงประมาณร้อยละ 60-70 เป็นค่าใช้จ่ายค่าอาหาร อาหารไก่ไข่มีอยู่ด้วยกัน 3 ประเภท คือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

14183

1. อาหารผสมสำเร็จรูป

โรงงานอาหารสัตว์ที่ผลิตอาหารไก่ไข่สำเร็จรูปออกจำหน่ายจะคิดสูตรอาหารตามอายุของไก่ไข่ อาหารผสมสำเร็จรูปทั้งชนิดปนและชนิดอัดเม็ดบรรจุถุงกระดามมาตรฐาน 30 กิโลกรัม อาหารประเภทนี้ผู้เลี้ยงนำไปใช้เลี้ยงไก่ไข่ได้ทันที เหมาะสำหรับเลี้ยงไก่ไข่ขนาดเล็กแต่ราคาสูงเมื่อเปรียบเทียบกับอีก 2 ประเภท

สำหรับอาหารผสมสำเร็จรูปของไก่ไข่นี้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้มีประกาศควบคุมคุณภาพหรือมาตรฐานเพื่อไม่ให้บริษัทผู้ผลิตอาหารไก่ไข่เอาเปรียบเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ โดยได้กำหนดคุณภาพหรือมาตรฐานของวัตถุดิบผสมแล้ว ตามชื่อ ประเภท ชนิด หรืออายุของสัตว์ ตามอัตราส่วนของ โปรตีน ไขมัน กาก และความชื้น โดยคิดเป็นร้อยละของน้ำหนักของอาหารสัตว์ ซึ่งส่วนใหญ่จะเน้นที่ร้อยละของโปรตีนที่ผสมอยู่ อาหารผสมสำเร็จรูปของไก่ไข่แบ่งได้ 4 ระยะตามอายุไก่ไข่ดังนี้คือ อาหารผสมสำเร็จรูปของไก่ไข่แรกเกิดจนถึงอายุ 5 สัปดาห์ อายุ 5-12 สัปดาห์ อายุ 12 สัปดาห์ถึงเริ่มไข่ และไก่ไข่ ในส่วนประกอบของอาหารผสมสำเร็จรูปจะต้องมีโปรตีนผสมอยู่โดยน้ำหนักในอัตราไม่ต่ำกว่าร้อยละ 19, 15, 13 และ 16 ตามลำดับ

2. หัวอาหารสัตว์ผสมกับวัตถุดิบอาหารสัตว์

ตามสูตรที่โรงงานผู้ผลิตอาหารสัตว์กำหนด หัวอาหารสัตว์ เข้มข้นที่ผสมจากวัตถุดิบพวกโปรตีนจากพืชและสัตว์วิตามิน แร่ธาตุ และยาต่าง ๆ เมื่อผู้เลี้ยงไก่ไข่ซื้อไปก่อนจะนำไปเลี้ยงไก่จะต้องผสมกับวัตถุดิบ เช่น รำละเอียด ข้าวโพด หรือปลายข้าว ตามอัตราส่วนวิธีใช้ที่บริษัทผู้ผลิตให้คำแนะนำ

หัวอาหารสัตว์นี้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้มีประกาศกำหนดคุณภาพและมาตรฐาน กล่าวคือ เมื่อนำหัวอาหารสัตว์ที่บริษัทผลิตได้ไปผสมกับวัตถุดิบอาหารสัตว์ที่บริษัทได้ให้คำแนะนำ โดยแสดงไว้ในสลากแล้วจะต้องมีคุณภาพหรือมาตรฐานเช่นเดียวกับอาหารสัตว์ผสมสำเร็จรูป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับเอาไว้รวมเพื่อการจัดเก็บเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกหรือเผยแพร่ข้อมูลใดๆ ของทางเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รื้อพิมพ์เทคโนโลยีการเกษตร
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง

3. อาหารสัตว์ที่เกษตรกรผสมขึ้นใช้เอง

ฟาร์มขนาดใหญ่ซึ่งเลี้ยงไก่ไข่มานานผ่านวิกฤตการณ์ต่าง ๆ มากมาย บางขณะต้องประสบปัญหาอาหารสัตว์มีราคาแพงและขาดแคลน จึงมักจะแก้ปัญหาโดยการหาสูตรอาหารไก่ไข่มา แล้วซื้อวัตถุดิบอาหารสัตว์มาผสมใช้เองภายในฟาร์ม ซึ่งการสั่งซื้อวัตถุดิบอาหารสัตว์ครั้งละมาก ๆ มาใช้สามารถทำให้ต้นทุนการผลิตอาหารสัตว์ถูกกว่าการซื้ออาหารผสมสำเร็จ โดยเฉพาะในปัจจุบันสูตรอาหารสัตว์ได้มีการแพร่อย่างกว้างขวางจากแหล่งต่าง ๆ มากมายทำให้เกษตรกรสามารถเลือกใช้ได้ตามความพอใจและเหมาะสมกับแหล่งวัตถุดิบอาหารสัตว์ในพื้นที่ที่มีอยู่

โรคไก่ไข่

โรคไก่ไข่คือ อากาโรสที่ทำให้ไก่ไข่มีสภาพร่างกายผิดปกติไม่ว่าจะมีอาการเพียงเล็กน้อยหรือร้ายแรงถึงขนาดตาย จำนวนไก่ไข่ที่ป่วยในฝูงยิ่งมีมากเท่าใดย่อมหมายถึงการเสียผลผลิตไข่ที่มีมากขึ้นเท่านั้น โรคที่ร้ายแรงอาจเป็นสาเหตุที่ทำให้ผู้เลี้ยงประสบกับการขาดทุนอาจถึงขั้นเลิกเลี้ยงไปก็ได้ ดังนั้นผู้เลี้ยงไก่ไข่จึงจำเป็นต้องมีการป้องกันไว้ให้พร้อม และกระทำในรูปแบบต่าง ๆ ให้ถูกต้องกับสาเหตุของโรคนั้น ๆ เพื่อไม่ให้มีโรคเข้ามาถึงฝูงไก่ไข่ ซึ่งการป้องกันอาจทำได้โดยวิธีการต่าง ๆ ดังนี้ การทำความสะอาดกรงไก่คอกไก่ การใช้ยา การใช้วัคซีน การกำจัดพาหะของโรค และการทำลายไก่ป่วย เป็นต้น ซึ่งสาเหตุของโรคไก่ไข่ แบ่งเป็น 4 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

1. โรคที่เกิดจากอาหาร จะไม่ติดต่อกันแต่เกิดจากการให้อาหารผิด ๆ อาหารไม่สมดุล ขาดแร่ธาตุ ขาดวิตามินที่จำเป็น เช่น โรคหวัดเนื่องจากขาดวิตามินเอในอาหาร โรคขาดอ้วนเนื่องจากการขาดธาตุแคลเซียมหรือฟอสฟอรัสหรือวิตามินดีหรือเนื่องจากความไม่สมดุลระหว่างแคลเซียมกับฟอสฟอรัส เป็นต้น

2. โรคที่เกิดจากเชื้อโรคเนื่องจากเชื้อจุลินทรีย์ติดต่อกันระหว่างไก่ในฝูง แบ่งได้เป็นเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4 พวก คือ แบคทีเรีย ไวรัส โปรโตซัว และรา เช่น อหิวาต์ไก่โรคซึ่งชาวและหวัดมีเชื้อ เกิดจาก เชื้อแบคทีเรีย นิวคาสเซิลและมีดาสเกิดจากเชื้อไวรัส โรคบิดในไก่เกิดจากโปรโตซัว โรคราใน หลอดลมเกิดจากเชื้อรา เป็นต้น

3. โรคที่เกิดจากสิ่งที่ไม่ใช่เชื้อโรค ได้แก่ พยาธิภายในและพยาธิภายนอก

4. โรคที่เกิดจากพันธุกรรมถ่ายทอดกันในสายเลือด เช่น อาการกระดูกอ่อนผิดปกติ อาการร่องยในลูกไก่ เป็นต้น

การแพร่ของเชื้อโรค เชื้อพยาธิต่าง ๆ โปรโตซัว รา แบคทีเรีย ไวรัส แพร่ออกจาก ไก่ป่วยไปทาง ชี้ไก่ น้ำลาย ขี้มูล บาดแผล โลหิต ไปสู่ไก่ดีโดยพาหะต่าง ๆ อาจติดต่อไปโดยตรง หรือมีตัวกลาง เช่น อาหาร น้ำ ภาชนะ คนงาน อากาศ นก หนู สัตว์อื่น ๆ เป็นต้น โรคระบาดของ ไก่ โรคที่สำคัญที่เกิดและพบเห็นเป็นประจำในประเทศไทยในปัจจุบัน และทำความเสียหายให้แก่ เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่เป็นอันมาก มีดังนี้

1. โรคนิวคาสเซิล (NEWCASTLE DISEASE) เป็นโรคที่เกิดจากเชื้อไวรัสซึ่งเกิดกับ ระบบทางเดินหายใจของไก่ ในรายชื่อเป็นเรื้อรังจะแสดงอาการวิกลทางสมองและประสาท

2. โรคหวัดหน้าบวม (INFECTIOUS CORYZA) เกิดจากเชื้อแบคทีเรียซึ่งเกิดกับระบบ ทางเดินหายใจส่วนต้น มักจะทำให้เกิดหนองหรือเสมหะในท่อนทางเดินหายใจส่วนต้น หนองที่เกิดจะ ใสในตอนแรก จะข้นขึ้นเมื่อโรคดำเนินต่อไป จะแห้งในช่องไซนัส และจะบวมโป่งจนเปื่อยบึงนัยน์ตา ทำให้ไก่มองไม่เห็นและตาบอดในที่สุด

3. โรคหลอดลมอักเสบติดต่อ (INFECTIOUS BRONCHITIS) และโรคไตบวม (INFECTIOUS BRONCHITIS VARIANT) โรคทั้งสองนี้เกิดจากเชื้อไวรัสชนิดเดียวกันในรายชื่อที่แสดง อาการทางเดินหายใจอย่างรุนแรงจะมีเสมหะตั้งแต่ใสไปจนข้นเป็นหนอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หลอดลมจะอักเสบอย่างรุนแรงและในรายที่แสดงอาการมีไต่บวมมักมีอาการทางเดินหายใจ
อย่างอ่อน ๆ รวมด้วย

4. โรคบิด (COCCIDIOSIS) เกิดจากเชื้อโปรโตซัว โรคนี้จะทำให้เกิดการสูญเสีย
ในทางเศรษฐกิจสูง ไก่จะแสดงอาการท้องเสีย ลำไส้อักเสบ ในรายที่เป็นกับไส้ตันจะทำให้มี
เลือดออกซึ่งอยู่ในท่อไส้ตันไก่จะพอมลงอย่างรวดเร็วและตายในที่สุด

5. โรคไขมีม (EGG DROP SYNDROME : ED'76) เกิดจากเชื้อไวรัส ไก่จะไม่เกิด
อาการผิดปกติแต่อย่างใด จนกระทั่งเมื่อไก่ให้ผลผลิตไข่สูงสุดมักแสดงอาการโดยไข่ไม่มีเปลือกหรือ
เปลือกบางออกมา จะเป็นเช่นนี้ราว 5-6 สัปดาห์ แล้วจะกลับมาไข่มีเปลือกเหมือนเดิม

6. โรคคอห่านในสัตว์ปีก (FOWL CHOLERA) เกิดจากเชื้อแบคทีเรีย ไก่มักแสดงอาการ
ท้องเสียหรือ ถ่ายเหลว มีสีเขียว ขาวและมีอัตราการตายสูงในไก่ที่กำลังโต

ต้นทุนในการผลิตไก่ไข่

ต้นทุนในการผลิตไข่ไก่นอกจากจะขึ้นอยู่กับต้นทุนในการเลี้ยงไก่ไข่แล้ว ยังขึ้นอยู่กับ
อัตราการให้ไข่ของไก่ไข่ด้วย ถ้าอัตราการให้ไข่ของไก่ไข่สูงจะทำให้ต้นทุนในการผลิตไข่ไก่ลดลง
ขณะเดียวกันหากอัตราการให้ไข่ของไก่ไข่ลดลงจะมีผลทำให้ต้นทุนการผลิตไข่ไก่สูงขึ้น สำหรับ
ต้นทุนในการผลิตไข่ไก่แยกเป็น 2 ระยะตามอายุของไก่ไข่ คือ ต้นทุนการผลิตไข่ไก่อายุ 1วัน-22
สัปดาห์ (ตารางที่ 4) และต้นทุนการผลิตไข่ไก่อายุ 23-75 สัปดาห์ (ตารางที่ 5) ซึ่งต้นทุน
ในการผลิตไข่ไก่ 1 ตัวในช่วงอายุ 1วัน-22 สัปดาห์ ส่วนใหญ่เป็นต้นทุนค่าอาหาร รองลงมา
คือ ค่าพันธุ์ไก่คิดเป็นร้อยละ 65 และ 15 ของต้นทุนทั้งหมดตามลำดับ ส่วนต้นทุนการผลิตในช่วง
อายุ 23-75 สัปดาห์ก็เช่นกันส่วนใหญ่เป็นต้นทุนค่าอาหาร รองลงมา คือ ค่าพันธุ์สัตว์คิดเป็นร้อยละ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4 ต้นทุนการผลิตไก่ไข่อายุ 1 วัน-22 สัปดาห์ ปีพ.ศ. 2530-2534

(หน่วย : บาทต่อตัว)

รายการ	2530	2531	2532	2533	2534
<u>ต้นทุนผันแปร</u>					
ค่าพันธุ์สัตว์	11.76	10.45	6.73	8.85	10.33
ค่าอาหาร	33.53	39.37	41.77	40.79	40.61
ค่าแรงงาน	3.38	3.15	3.32	3.57	2.94
ค่ายารักษาโรค	0.20	1.15	2.02	1.90	1.51
ค่าน้ำ-ไฟ	0.24	0.21	0.25	0.34	0.31
ค่าซื้ออุปกรณ์	0.22	0.20	0.24	0.27	0.23
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	0.07	0.01	0.04	0.05	0.04
ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์	0.14	0.10	0.04	0.05	0.04
ค่าเสียโอกาสเงินทุน ^{1/}	1.63	1.81	2.39	2.99	3.27
รวมต้นทุนผันแปร	51.11	56.45	56.77	58.86	59.32
<u>ต้นทุนคงที่</u>					
ค่าใช้ที่ดิน	0.26	0.09	0.08	0.10	0.25
ค่าเสื่อมโรงเรือนและอุปกรณ์	1.08	1.64	1.98	2.33	1.89
ค่าเสียโอกาสโรงเรือนและอุปกรณ์ ^{2/}	1.18	1.49	1.76	2.34	3.78
รวมต้นทุนคงที่	4.18	3.22	3.82	4.76	5.92
<u>รวมต้นทุนทั้งหมด</u>	55.29	59.67	60.59	63.23	65.24
	๕๕,๒๙๖	๕๙,๖๗๐	๖๐,๕๙๐	๖๓,๒๓๐	๖๕,๒๔๐

หมายเหตุ 1/ และ 2/ ในปี พ.ศ. 2530-2531 คิดอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 7.25

ในปี พ.ศ. 2532-2533 คิดอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 9.50

ในปี พ.ศ. 2534 คิดอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 14.00

ที่มา : (กองวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2535)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้เพื่อการศึกษาค้นคว้า โดยอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5 ต้นทุนการผลิตไก่ไข่อายุ 23-75 สัปดาห์ ปีพ.ศ. 2530-2534

(หน่วย : บาทต่อตัว)

รายการ	2530	2531	2532	2533	2534
ต้นทุนผันแปร					
ค่าพันธุ์สัตว์	55.29	59.67	60.59	63.59	65.24
ค่าอาหาร	157.76	174.00	210.30	198.34	192.05
ค่าแรงงาน	6.99	6.87	7.24	6.41	7.79
ค่าสารรักษาโรค	0.44	2.46	4.40	4.15	3.30
ค่าน้ำ-ไฟ	0.52	0.47	0.54	0.73	0.68
ค่าซื้ออุปกรณ์	0.48	0.44	0.52	0.57	0.50
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	0.04	0.03	0.02	0.20	0.15
ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์	0.31	0.21	0.08	0.10	0.07
ค่าเสียโอกาสเงินทุน ^{1/}	16.05	17.71	26.89	31.98	34.34
หัก ราคาเมื่อปลดขาย	29.46	28.13	32.30	35.13	34.08
รวมต้นทุนผันแปร	208.42	233.73	278.28	272.37	268.68
ต้นทุนคงที่					
ค่าใช้ที่ดิน	0.57	0.20	0.19	0.22	0.54
ค่าเสื่อมโรงเรือนและอุปกรณ์	3.89	3.58	4.32	5.07	4.13
ค่าเสียโอกาสโรงเรือนและอุปกรณ์ ^{2/}	3.98	3.26	3.83	5.10	8.25
รวมต้นทุนคงที่	8.44	7.04	8.34	10.38	12.91
รวมต้นทุนทั้งหมด	216.86	240.77	286.6.	282.76	281.60

หมายเหตุ 1/ และ 2/ ในปี พ.ศ. 2530-2531 คิดอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 7.25

ในปี พ.ศ. 2532-2533 คิดอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 9.50

ในปี พ.ศ. 2534 คิดอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 14.00

ที่มา : (กองวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2535)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

70 และ 23 ของต้นทุนทั้งหมดตามลำดับ นอกจากนี้ก็จะเป็นต้นทุนผันแปรต่าง ๆ เช่น ค่าแรงงาน ค่าน้ำ ค่าไฟ ค่ายาป้องกันรักษาโรค ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง เป็นต้น และต้นทุนคงที่ เช่น ค่าใช้ที่ดิน ค่าเสื่อมโรงเรือนและอุปกรณ์ เป็นต้น ซึ่งเมื่อเทียบต้นทุนการผลิตในส่วนนี้ยังมีค่าต่ำกว่าต้นทุนค่าอาหารสัตว์และค่าพันธุ์สัตว์อยู่มาก

ปริมาณการผลิตไข่ไก่

ในการเลี้ยงไก่ไข่ในเชิงการค้าของประเทศไทยนั้น ยังต้องอาศัยการนำเข้าไก่พันธุ์ไข่จากต่างประเทศ ดังนั้นปริมาณการผลิตไข่ไก่จึงขึ้นอยู่กับปริมาณการนำเข้าไก่พันธุ์ไข่เป็นหลัก จะเห็นได้จากปริมาณการนำเข้าไก่พันธุ์ไข่ (ตารางที่ 2) หากปีใดปริมาณการนำเข้าไก่พันธุ์ไข่เพิ่มสูงขึ้นปริมาณการผลิตไข่ไก่จะเพิ่มสูงขึ้นตามด้วย แต่ถ้าปีใดปริมาณการนำเข้าลดลง ปริมาณการผลิตไข่ไก่ก็จะลดลงตามไปด้วย ฉะนั้นปริมาณไข่ไก่ที่ผลิตได้ในประเทศไทยสามารถคำนวณได้จากปริมาณการนำเข้าไก่พันธุ์ไข่ (ตารางที่ 6)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 6 ปริมาณการเลี้ยงไก่ไข่และปริมาณการผลิตไข่ไก่ ปีพ.ศ. 2526-2534

(ปริมาณการเลี้ยง : ล้านตัว)

(ปริมาณไข่ไก่ : ล้านฟอง)

ปี พ.ศ.	ปริมาณการเลี้ยงไก่ไข่ เฉลี่ยต่อเดือน ¹	ปริมาณการผลิตไข่ไก่ ²
2526	15.4	3,281.7
2527	14.9	3,112.7
2528	17.6	3,773.0
2529	16.9	3,607.2
2530	17.5	3,695.1
2531	21.2	4,439.0
2532	31.8	6,682.3
2533	33.7	8,165.0
2534	30.5	8,608.7

หมายเหตุ ¹ / คำนวณจากการนำเข้าไก่พันธุ์ไข่

² / คำนวณจากปริมาณการเลี้ยงไก่ไข่

ที่มา : (กองวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร , 2535)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาวะการตลาดและการค้าไข่ไก่

สำหรับภาวะการตลาดและการค้าไข่ไก่นั้น จะพิจารณาถึงลักษณะความสัมพันธ์ของการดำเนินงานในตลาดในอันที่จะเคลื่อนย้ายผลผลิตไปยังผู้บริโภคคนสุดท้าย โดยการศึกษาจากหน้าที่การตลาด ผู้ประกอบการในตลาด โครงสร้างการตลาด ภาวะราคาไข่ไก่ และภาวะการค้าไข่ไก่

หน้าที่การตลาด

ในการศึกษาหน้าที่การตลาดในตลาดไข่ไก่ เป็นการพิจารณากิจกรรมต่าง ๆ ในตลาดอันได้แก่ วิธีการซื้อขาย การจัดขึ้นมาตรฐาน การบรรจุหีบห่อ การแปรรูป การเก็บรักษา การขนส่ง และการให้ข่าวสารการตลาด โดยจะศึกษาส่วนรวมของทั้งระบบตลาดไม่แยกจำเพาะว่าหน้าที่การตลาดนั้น ๆ ดำเนินโดยใคร และ ในตลาดใด

วิธีการซื้อขาย

การซื้อขายไข่ไก่ส่วนใหญ่จะมีพ่อค้ามารับซื้อที่ฟาร์มโดยเฉลี่ยร้อยละ 80 ของผลผลิตทั้งหมด ที่เหลืออีกร้อยละ 20 เกษตรกรผู้เลี้ยงจะนำไข่ไก่ไปจำหน่ายให้ผู้บริโภค หรือนำไปจำหน่ายให้พ่อค้าปลีกโดยตรง ซึ่งวิธีการซื้อขายโดยทั่วไปของเกษตรกรผู้เลี้ยงที่จำหน่ายไข่ไก่ให้แก่พ่อค้าที่มาติดต่อซื้อที่ฟาร์มจะจำหน่ายในลักษณะการขายแบบคละ มีทั้งไข่ไก่ฟองเล็กและฟองใหญ่ปนกันไป การซื้อขายแต่ละครั้งจะเป็นการตกลงราคาต่อจำนวนร้อยฟอง สำหรับเกษตรกรที่นำไข่ไก่ไปจำหน่ายเองก็เช่นกันจะจำหน่ายแบบคละโดยการตกลงราคาต่อจำนวนร้อยฟอง แต่ก็มีบ้างบางส่วนที่คัดขนาดก่อนแล้วจึงจำหน่าย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การตัดขนาดและการกำหนดชิ้นมาตรฐาน

การจัดชิ้นมาตรฐานมีประโยชน์ในธุรกิจการค้าไม้ไผ่ เพราะมีจุดมุ่งหมายเพื่อกำหนดราคาซื้อขายให้เหมาะสมช่วยในการจำหน่ายให้สะดวกยิ่งขึ้น การจัดชิ้นมาตรฐานของไม้ไผ่หรือการตัดไม้โดยการแยกไม้ไผ่ออกเป็นขนาดต่าง ๆ กัน ปัจจุบันส่วนใหญ่จะแยกขนาดของไม้ไผ่โดยการชั่งน้ำหนัก แต่ก็ยังมีบ้างที่ใช้ความชำนาญด้วยการใช้มือ และสายตาตัดขนาด

การตัดขนาดโดยวิธีการชั่งน้ำหนักไม้ไผ่อาจจะใช้ตาชั่ง หรือเครื่องตัดไม้อัตโนมัติซึ่งสามารถชั่งน้ำหนักไม้แยกออกเป็นขนาดต่าง ๆ กัน สำหรับน้ำหนักมาตรฐานของไม้ไผ่ในประเทศไทยแบ่งออกเป็น 7 ขนาด (เกรด) โดยแบ่งเป็นเบอร์ 0-6 ดังนี้

เบอร์ 0	น้ำหนักฟองละ	70	กรัมขึ้นไป
เบอร์ 1	น้ำหนักฟองละ	65-70	กรัม
เบอร์ 2	น้ำหนักฟองละ	60-65	กรัม
เบอร์ 3	น้ำหนักฟองละ	55-60	กรัม
เบอร์ 4	น้ำหนักฟองละ	50-55	กรัม
เบอร์ 5	น้ำหนักฟองละ	45-50	กรัม
เบอร์ 6	น้ำหนักฟองละ	45	กรัมลงมา

เนื่องจากการตัดขนาดไม้ไผ่ด้วยตาชั่งนั้นต้องใช้แรงงาน เสียเวลามาก และเกิดความเสียหายต่อไม้ไผ่ คือ จะทำให้ไม้ไผ่บางส่วน บบ แตก ร้าว ไม่สามารถนำไปจำหน่ายได้ จึงมีผู้หันมาใช้เครื่องตัดไม้อัตโนมัติแทนการชั่งน้ำหนักด้วยตาชั่ง ซึ่งมีประสิทธิภาพในการทำงานสูงกว่า (ตัวอย่างที่ 1) อีกทั้งยังเป็นการอำนวยความสะดวก มีมาตรฐานในการตัดขนาดสูงขึ้น รวมทั้งเกิดความเสียหายของไม้ไผ่ต่ำกว่ามาก

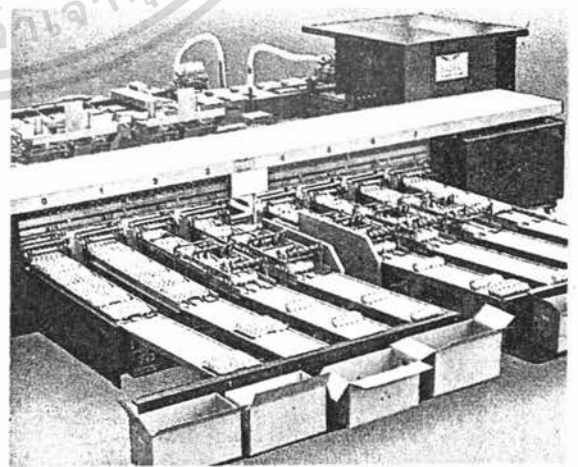
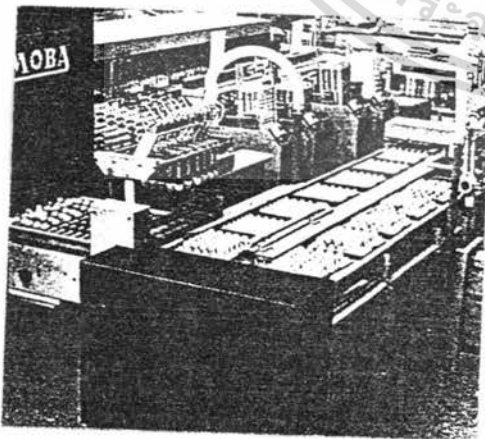
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตัวอย่างที่ 1 เครื่องตัดใช้ไก้อัตโนมัติ 'MOBA' ของบริษัท เดลต้า เวท จำกัด (ภาพที่ 1)

ประสิทธิภาพการทำงาน

1. ตัดใช้ได้ 22,500 ฟองต่อชั่วโมง พร้อมบรรจุใส่ลงภาต 30 ฟอง
2. ใช้พนักงาน 4 คน
3. ค่าเลี้ยงป้อนใช้เข้าเครื่องครั้งละ 1 ตัง (6ภาต)
4. เครื่องทำงานอัตโนมัติโดยการกดใช้ครั้งละ 30 ฟองป้อนเข้าเครื่อง
5. กรณีที่กดใช้ไม่หมดจะมีเครื่องแยกภาตที่มีใช้ค้างอยู่ออกมาให้ใช้เสียหลาย ใช้ที่คุดหมดจะถูกส่งไปซ้อนรวมกัน
6. มีเครื่องกลับใช้ให้อยู่ในทิศทางเดียวกัน
7. การทำงานของระบบเครื่องด้วยวิธีการกดใช้และค่าเลี้ยงลงภาตหรือลงกล่องตามขนาดและน้ำหนักที่กำหนดไว้

ภาพที่ 1 ลักษณะการทำงานของเครื่องตัดใช้ไก้อัตโนมัติ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ที่มา : (สำส่นไกและการเกษต , 2535)
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การบรรจุหีบห่อ

โดยธรรมชาติของไข่ไก่จะมีสภาพที่แตกง่ายเมื่อกระทบกับของแข็งหรือกระทบกันเอง ดังนั้นการบรรจุหีบห่อเพื่อป้องกันการบอบ ร้าว แตกของไข่ไก่ จึงจำเป็นต้องภาชนะบรรจุเพื่อประโยชน์ในการขนส่งและเก็บรักษา ภาชนะบรรจุไข่เป็นแผ่นพลาสติกที่เรียกว่า "ถาดไข่" แต่เดิมทำด้วยกระดาษ แต่ในปัจจุบันมีทั้งกระดาษและพลาสติกบรรจุไข่ได้ถาดละ 30 ฟอง จะใช้ในช่วงการขนส่งจากเกษตรกรไปยังพ่อค้าขายส่ง และพ่อค้าขายปลีก กรณีที่ส่งออกจะบรรจุใส่ลังกล่องอีกชั้นหนึ่งกล่องละ 12 ถาด (360 ฟอง) สำหรับพ่อค้าขายปลีกให้ผู้บริโภคมักจะบรรจุในกล่องโฟมกล่องละ 12 ฟอง เพื่อสะดวกแก่ผู้บริโภคและผู้ขาย ซึ่งไข่ไก่ที่บรรจุในกล่องโฟมมักจะจำหน่ายตามซูเปอร์มาเก็ตทั่วไป

การแปรรูป

ไข่ไก่นอกจากจะใช้ประกอบเป็นอาหารเพื่อบริโภคโดยตรงแล้ว ยังสามารถแปรรูปไปเป็นส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมต่าง ๆ มากมาย ซึ่งอุตสาหกรรมการแปรรูปไข่ไก่แบ่งเป็นประเภทใหญ่ ๆ ได้ 3 ประเภทคือ

1. อุตสาหกรรมอาหาร ในการทำขนมต่าง ๆ โรงงานทำขนมที่ใช้ไข่ไก่เป็นส่วนผสมของผลิตภัณฑ์ ได้แก่ ขนมเค้ก โดนัท ขนมฝรั่ง ไอศกรีม และของหวานแบบไทย ๆ เช่น ขนมหม้อแกง ทองหยิบ ทองหยอด ฝอยทอง เป็นต้น ซึ่งอุตสาหกรรมประเภทนี้จะขยายตัวกว้างขวางยิ่งขึ้นตามการขยายตัวของบ้านเมือง และอีกไม่นานโรงงานอุตสาหกรรมต่าง ๆ คงต้องการเนื้อไข่เย็นหรือแช่แข็ง และไข่ผงเพิ่มขึ้น เพราะสะดวกและมีราคาแน่นอนกว่า

2. ทางการแพทย์และวิทยาศาสตร์ มีการนำไข่ไก่ไปเป็นส่วนประกอบ เช่น ใช้ไข่ไก่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผสมในน้ำมันที่ใช้เป็นยา การทำวัคซีน น้ำยาละลายเชื้อในการผสมเทียม กาวหรือสารพนิท ในการทำสไลด์ เป็นต้น

3. การประดิษฐ์กรรมต่าง ๆ ได้แก่ การทำกาว การทำแชมพู และเครื่องประพินผิว และการทำปุ๋ย เป็นต้น นอกจากนี้ในสมัยก่อนยังนิยมในการใช้ทำสี ย้อมหนัง และใยเทียม

การเก็บรักษา

ปริมาณผลผลิตไข่ไก่ที่ออกสู่ตลาดมีความไม่แน่นอน ในบางช่วงมีปริมาณผลผลิตมาก และในบางช่วงมีผลผลิตน้อย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ หลายประการ เช่น สภาพดินฟ้าอากาศ โรค ความสมบูรณ์ของไก่ การจัดการภายในฟาร์ม เป็นต้น การเก็บไข่ไก่เข้าห้องเย็นในช่วงมีไข่ไก่ออกสู่ตลาดในปริมาณมาก ๆ ไข่ออกขายในช่วงที่ไข่ไก่ออกสู่ตลาดน้อย นับได้ว่าเป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยให้ราคาไข่ไก่ไม่ตกต่ำและมีปริมาณสม่ำเสมอตลอดทั้งปี แต่ส่วนใหญ่ไม่นิยมเก็บเข้าห้องเย็นกันนัก เนื่องจากต้องเสียค่าใช้จ่ายสูงไม่คุ้มค่ากับการลงทุน แต่ก็มีเลี้ยงไข่บางรายที่มีห้องเย็นสำหรับเก็บไข่ในช่วงที่ไข่ไก่มีปริมาณมากมีราคาต่ำไว้จำหน่ายในช่วงที่ไข่ไก่มีราคาสูง หรือเพื่อส่งออกจำหน่ายต่างประเทศ ส่วนใหญ่แล้วเมื่อไข่ไก่มีปริมาณมากพ่อค้ามักนิยมที่จะส่งออกไปจำหน่ายต่างประเทศมากกว่าที่จะเก็บรักษาในห้องเย็น แต่การส่งออกไปจำหน่ายต่างประเทศก็ต้องประสบปัญหาในเรื่องการแข่งขันด้านราคา การขนส่ง และข้อจำกัดของตลาด การเก็บรักษาในห้องเย็นจะใช้ในกรณีที่ไข่ไม่สามารถส่งออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศได้

การขนส่ง

การขนส่งไข่ไก่จากแหล่งผลิตไปยังพ่อค้าระดับต่าง ๆ ส่วนใหญ่จะใช้รถยนต์บรรทุกขนาดเล็ก (4 ล้อ) และรถบรรทุกหกล้อ โดยที่พ่อค้ารวบรวมท้องถิ่นและพ่อค้ารวบรวมกรุงเทพฯ จะใช้รถบรรทุกสี่ล้อ หรือรถบรรทุกหกล้อมารับไข่จากฟาร์มและใช้ในการจัดส่งไปให้ลูกค้า กรณีที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่งไปขายยังจังหวัดอื่น ๆ ทางภาคเหนือ ใต้ หรืออีสาน จะใช้รถบรรทุกหกล้อหรือรถบรรทุกสิบล้อ ซึ่งบรรทุกสินค้าอย่างอื่น ๆ ด้วย ในบางจังหวัด เช่น สุพรรณบุรี อัญญา พ่อค้าต้องใช้เรือเป็นพาหนะในการเข้าไปรับซื้อไข่จากเกษตรกร

ข่าวสารการตลาด

การตลาดที่มีประสิทธิภาพจะประกอบด้วยปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่ง คือ การสื่อสารให้ข่าวสารที่รวดเร็วและข้อมูลที่ความแม่นยำถูกต้องสูง เนื่องจากราคาสินค้าเกษตรกรรมมีการเปลี่ยนแปลงขึ้นลงอยู่ตลอดเวลา จึงทำให้ข่าวสารการตลาดมีความสำคัญเป็นอย่างมากต่อธุรกิจการค้า ซึ่งโดยทั่วไปนั้นการเคลื่อนไหวของราคาไข่ไก่ก็เช่นเดียวกับสินค้าเกษตรกรรมอื่น ๆ ในช่วงที่มีการจำหน่ายคล่องตัว ราคาจะมีการเปลี่ยนแปลงแทบทุกวัน แต่ในช่วงที่มีการจำหน่ายไม่คล่องตัว ราคามักจะทรงตัวไม่ค่อยจะมีการเปลี่ยนแปลง ซึ่งเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่จะต้องติดตามความเคลื่อนไหวของราคาได้จากการสอบถามกันเองระหว่างเกษตรกร ในแจ้งราคาของพ่อค้าหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ เป็นต้น แหล่งข่าวสารที่เกษตรกรได้รับส่วนใหญ่ ประมาณร้อยละ 85 จะได้จากพ่อค้าที่ติดต่อซื้อขายไข่ไก่ คือ พ่อค้ารวบรวมกรุงเทพฯ พ่อค้ารวบรวมท้องถิ่น และพ่อค้าปลีกท้องถิ่น อีกร้อยละ 15 ได้จากการสอบถามเพื่อนเกษตรกรด้วยตนเอง สำหรับระยะเวลาในการสอบถามข่าวสารราคาของผู้ประกอบการในตลาดไข่ไก่ (ตารางที่ 7) ทั้งเกษตรกร พ่อค้ารวบรวมท้องถิ่น พ่อค้ารวบรวมกรุงเทพฯ และพ่อค้าปลีก ส่วนใหญ่จะสอบถามข่าวสารการตลาดทุกวัน โดยเฉพาะพ่อค้ารวบรวมกรุงเทพฯ ทั้งหมดจะทำการสอบถามราคาทุกวัน เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงของราคาและกำหนดราคารับซื้อของตนเองให้ทันกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป รองลงมาจะสอบถามราคาสัปดาห์ละครั้ง 15 วันครั้ง และ 1 เดือนครั้ง ตามลำดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 7 ระยะเวลาในการสอบถามข่าวสารราคาไข่ไก่ของผู้ประกอบการในตลาด

ระยะเวลา	ประเภทของผู้ประกอบการ			
	เกษตรกร (ร้อยละ)	พ่อค้ารวบรวม ท้องถิ่น (ร้อยละ)	พ่อค้ารวบรวม กทม. (ร้อยละ)	พ่อค้าปลีก (ร้อยละ)
ทุกวัน	59.52	58.33	100.00	60.00
สัปดาห์/ครั้ง	23.82	41.02	-	40.00
15 วัน/ครั้ง	4.76	0.65	-	-
1 เดือน/ครั้ง	7.14	-	-	-
อื่น ๆ	4.76	-	-	-
รวม	100.00	100.00	100.00	100.00

หมายเหตุ ข้อมูลนี้เป็นข้อมูลล่าสุดที่กองวิจัยเศรษฐกิจการเกษตรได้ทำการรวบรวม

ที่มา : (กองวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร , 2529)

ผู้ประกอบการในตลาด

ในการศึกษาผู้ประกอบการในตลาดไข่ไก่เป็นการพิจารณาผู้ประกอบการประเภทต่าง ๆ ในตลาดไข่ไก่ โดยพิจารณาในด้านของบทบาท หน้าที่ และลักษณะการประกอบการ เพื่อให้ทราบว่าผู้ประกอบการในตลาดควรมีการปรับปรุงด้านใดบ้าง

เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่

เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่มีทั้งที่เลี้ยงไก่ไข่เป็นอาชีพหลักเพียงอย่างเดียวและประกอบอาชีพอื่น ๆ ด้วย เช่น ปลูกพืช เลี้ยงสุกร เลี้ยงปลา ค้าขาย เป็นต้น สำหรับเกษตรกรที่เลี้ยงไก่ไข่เป็นอาชีพหลักมีประมาณร้อยละ 75 ของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ทั้งหมด ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 25 จะประกอบอาชีพอื่น ๆ ด้วย (ฝ่ายวิจัยสินค้าเกษตรกรรมที่ 1 , 2529) ซึ่งการจำหน่ายผลผลิตของเกษตรกรมักจะจำหน่ายให้ผู้ซื้อที่เป็นเจ้าประจำ ได้แก่ พ่อค้ารวบรวมท้องถิ่น พ่อค้ารวบรวมกรุงเทพฯ โดยพ่อค้าเหล่านี้จะมารับซื้อที่ฟาร์ม มีเกษตรกรส่วนน้อยที่จำหน่ายให้กับพ่อค้าปลีก หรือผู้บริโภคโดยตรง ซึ่งมักจะเป็นเกษตรกรรายใหญ่ที่มีปริมาณการเลี้ยงเป็นจำนวนมาก ๆ

พ่อค้ารวบรวมท้องถิ่น

พ่อค้ารวบรวมท้องถิ่น หมายถึง พ่อค้าชายส่งที่อยู่ท้องถิ่นทั้งในจังหวัดนั้นและจังหวัดใกล้เคียงซึ่งจะทำการรวบรวมไข่ไก่จากฟาร์มเกษตรกร เพื่อจำหน่ายต่อในท้องถิ่นนั้น ๆ และส่งไปจำหน่ายยังตลาดกรุงเทพฯ หรือส่งไปยังจังหวัดอื่น ๆ ที่มีไข่แหล่งผลิตไข่ไก่ พ่อค้ารวบรวมท้องถิ่นมีลักษณะการค้าเนินการค้าในรูปแบบร้านค้าจำหน่ายอาหารสัตว์ ฮารักษาโรค และอุปกรณ์การเลี้ยงไก่ไข่ควบคู่กันไป บางรายจะทำการค้าไข่ไก่อย่างเดียว หรือมีฟาร์มเป็นของตนเองด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พ่อค้ารวบรวมกรุงเทพฯ

พ่อค้ารวบรวมกรุงเทพฯ หรือเรียกกันว่า "ล้งไซ้" พ่อค้าประเภทนี้เป็นทั้งพ่อค้ารวบรวม และพ่อค้าขายส่ง โดยจะรับซื้อและรวบรวมไข่ไก่จากฟาร์มเกษตรกร มีบางส่วนที่รับซื้อจากพ่อค้า รวบรวมท้องถิ่นอีกต่อหนึ่ง เพื่อส่งไปจำหน่ายในตลาดกรุงเทพฯ ซึ่งเป็นตลาดใหญ่และส่งไปจำหน่ายยัง ต่างจังหวัด นอกจากนี้ยังส่งไข่ไก่ออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศอีกด้วย ซึ่งพ่อค้ารวบรวมกรุงเทพฯ หรือล้งไซ้แบ่งออกเป็น ล้งไซ้รายใหญ่ซึ่งทำธุรกิจค้าไข่ไก่ทั้งภายในและต่างประเทศและล้งไซ้ทั่วไป ที่ซื้อไข่จากฟาร์มและนำไปขายต่ออีกทอดหนึ่ง

พ่อค้าขายปลีก

พ่อค้าขายปลีกจะรับซื้อไข่ไก่จากพ่อค้ารวบรวมท้องถิ่นและพ่อค้ารวบรวมกรุงเทพฯ แต่ถ้า เป็นพ่อค้าปลีกในท้องที่แหล่งผลิตไข่ไก่ก็จะไปรับซื้อจากฟาร์มโดยตรง ไข่ไก่ที่รับซื้อจะมีทั้งไข่ละที่นำ มาคัดขนาดเอง และไข่ที่คัดขนาดแล้ว พ่อค้าปลีกส่วนใหญ่จะเป็นร้านของชำและจำหน่ายไข่ไก่ด้วย หรือมีแผงอยู่ในตลาดสดที่จำหน่ายเฉพาะไข่อย่างเดียวแต่จะขายทั้ง ไข่เป็ด ไข่ไก่ และไข่เค็ม

นอกจากนี้ยังมีพ่อค้าเร่เข้าไปรับซื้อไข่ไก่จากฟาร์มนำไปขายส่งให้กับร้านขายปลีกใน กรุงเทพฯหรือนำไปขายตามหมู่บ้านต่าง ๆ แต่พ่อค้าเร่เหล่านี้จะซื้อเฉพาะช่วงที่ไข่ไก่มีราคาถูก (มีปริมาณผลผลิตมาก) เท่านั้น

โครงสร้างการตลาด

ในการศึกษาโครงสร้างการตลาดไข่ไก่ จะพิจารณาจาก 3 ส่วน ควบคู่กันไป คือ โครงสร้าง พฤติกรรมในการดำเนินธุรกิจ และผลการดำเนินงานของตลาด เนื่องจากโครงสร้าง เป็นตัวกำหนดให้เกิดพฤติกรรมในตลาด พฤติกรรมในตลาดส่งผลให้เกิดผลการดำเนินงานของตลาด ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โครงสร้างตลาด

1. การกระจุกตัวของผู้ซื้อและผู้ขาย

ในการซื้อขายไข่ไก่ผู้ขายชั้นต้น คือ เกษตรกรผู้เลี้ยงไข่ไก่ ส่วนผู้ซื้อแบ่งออกเป็น พ่อค้ารวบรวมท้องถิ่น พ่อค้ารวบรวมกรุงเทพฯ พ่อค้าปลีกและพ่อค้าเร่ ในจำนวนผู้ซื้อทั้งหมด พ่อค้ารวบรวมกรุงเทพฯ มีอิทธิพลมากกว่าพ่อค้าอื่น ๆ ในธุรกิจการค้าไข่ไก่ เพราะพ่อค้ารวบรวม กรุงเทพฯ มีความมั่นคงด้านเงินทุน มีกำลังซื้อสูง และมีบทบาทสูงในการกำหนดราคาซื้อขายไข่ไก่

สำหรับผู้ขายหรือเกษตรกรผู้เลี้ยงไข่ไก่จะกระจายตัวอยู่ทั่วไปตามพื้นที่การผลิตไข่ไก่ โดยมีการกระจุกตัวมากตามแหล่งการผลิตไข่ไก่ในภาคกลาง ได้แก่ จังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี ราชบุรี สระบุรี อโยธยา อ่างทอง และชานเมืองของกรุงเทพฯ มีขนาดการเลี้ยงตั้งแต่ 1,000-100,000 ตัวต่อฟาร์ม ซึ่งผู้ขายในตลาดไข่ไก่ในปัจจุบันได้มีการรวมตัวเป็นชมรม สมาคม เพื่อสร้างอำนาจในการต่อรองราคากับพ่อค้า เช่น สมาคมส่งเสริมการเลี้ยงไข่ไก่แห่งประเทศไทย กลุ่มผู้เลี้ยงไข่จังหวัดฉะเชิงเทรา กลุ่มผู้เลี้ยงไข่จังหวัดชลบุรี เป็นต้น ซึ่งการรวมตัวดังกล่าวมี เฉพาะในจังหวัดที่เป็นแหล่งผลิตไข่ไก่สำคัญ ๆ เท่านั้น ในส่วนของผู้ซื้อหรือพ่อค้าต่าง ๆ พ่อค้า-รวบรวมกรุงเทพฯซึ่งเป็นพ่อค้าที่มีบทบาท และมีอิทธิพลในตลาดไข่ไก่สูงกว่าพ่อค้าอื่น ๆ จะมีการกระจุกตัวตามแหล่งการผลิตที่สำคัญ มีปริมาณการผลิตสูง ด้านพ่อค้ารวบรวมท้องถิ่นจะมีการ กระจุกและการกระจายตัวตามผู้ขาย หรือเกษตรกรผู้เลี้ยงไข่ไก่ กล่าวคือ หากเกษตรกรผู้เลี้ยง ไข่ไก่มีจำนวนมากก็จะมีพ่อค้ารวบรวมท้องถิ่นมากด้วย ในทางกลับกันถ้ามีเกษตรกรมีจำนวนน้อย พ่อค้ารวบรวมท้องถิ่นก็จะมีจำนวนน้อย สำหรับพ่อค้าปลีกจะกระจายตัวอยู่ทั่วประเทศเพื่อสะดวกใน การจำหน่ายให้กับผู้บริโภค และพ่อค้าเร่จะเกิดขึ้นเฉพาะช่วงที่ปริมาณการผลิตไข่ไก่สูงและราคาต่ำ เท่านั้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. อุปสรรคในการเข้ามาของธุรกิจรายใหม่ พิจารณาใน 2 ลักษณะคือ

2.1 อุปสรรคของเกษตรกรรายใหม่ ผู้เลี้ยงรายใหม่จะประสบกับปัญหา ค่าเช่าที่ดิน และวัสดุก่อสร้างมีราคาเพิ่มสูงขึ้น ทำให้ในการลงทุนก่อสร้างโรงเรียนมีต้นทุนสูง รวมทั้งการทำทำเลที่ผลิตที่เหมาะสมกับการเลี้ยงไก่ไข่หาได้ยาก ส่วนใหญ่สถานที่ที่เหมาะสมมักจะมีปัญหาด้านการคมนาคม สาธารณูปโภค ฉะนั้นอุปสรรคที่สำคัญของเกษตรกรรายใหม่ คือการใช้เงินลงทุนที่สูง และการทำเลที่เหมาะสม

2.2 อุปสรรคของพ่อค้ารายใหม่ โดยเฉพาะพ่อค้ารวบรวมท้องถิ่น และพ่อค้ารวบรวมกรุงเทพฯ เนื่องจากการซื้อขายไก่ส่วนใหญ่แล้วเกษตรกรจะมีเจ้าประจำในการรับซื้อ ดังนั้นการเข้าเป็นพ่อค้ารายใหม่ในตลาดจะต้องแข่งขันด้านราคากับพ่อค้ารายเดิมเพื่อแย่งส่วนแบ่งตลาด ฉะนั้นพ่อค้ารายใหม่ที่เข้ามาควรมีเงินทุนสูงพอสมควร

3. ความแตกต่างของผลผลิต

ไข่นับได้ว่าเป็นอาหารโปรตีนที่นำไปประกอบอาหารได้ง่าย เหมาะที่จะนำไปประกอบเป็นอาหารควาและอาหารหวาน รวมทั้งไข่มียังมีระยะเวลาในการเก็บรักษานานหลายวัน สำหรับไข่ของสัตว์ปีกอื่น ๆ ที่นำมาบริโภค เช่น ไข่เป็ด ไข่นกกระทา เป็นต้น ไข่ไก่นับได้ว่าเป็นที่นิยมมากกว่าเพราะ ไข่ไก่มีรสชาติดีกว่าและมีกลิ่นคาวน้อย ซึ่งหากเปรียบเทียบราคาไข่ไก่กับอาหารโปรตีนประเภทอื่น ๆ ในปริมาณเท่ากัน เช่น เนื้อหมู เนื้อโค เป็นต้น ไข่ไก่มีราคาต่ำกว่ามาก จึงทำให้ไข่ไก่เป็นที่นิยมในการบริโภค และอาหารบางอย่างจำเป็นต้องนำไข่ไก่มาประกอบอาหารเท่านั้น จึงมีรสชาติดี ดังนั้นไข่ไก่มีความแตกต่างจากสินค้าประเภทเดียวกันจึงไม่นิยมนำไข่สัตว์ปีกประเภทอื่นมาประกอบอาหารแทนไข่ไก่ สำหรับความแตกต่างของไข่ไก่จากฟาร์มต่าง ๆ ที่พ่อค้านำมาจำหน่ายในด้านความรู้สึกของผู้บริโภคนั้น ผู้บริโภคมีความรู้สึกว่าผลผลิตในแต่ละฟาร์มไม่มีความ

แตกต่างกัน

ไม่วางกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. วิธีการตลาด

วิธีการตลาดคือ ช่องทางหรือแนวทางในการเคลื่อนย้ายผลผลิตหรือสินค้าจากผู้ผลิตคนแรก ไปถึงมือผู้บริโภคผ่านผู้ทำหน้าที่ทางการตลาดต่าง ๆ ซึ่งจากการศึกษาจากสภาพการซื้อขายไข่ไก่ของ ประเทศไทย พบว่า เป็นวิธีการตลาดแบบรวม (CENTRALIZED MARKETING CHANNEL) กล่าวคือ ไข่ไก่ที่เกษตรกรผู้เลี้ยงไข่ไก่ผลิตจะเคลื่อนย้ายไปสู่มือผู้บริโภคโดยผ่านคนกลางต่าง ๆ ได้แก่ พ่อค้า-รวบรวมท้องถิ่น พ่อค้ารวบรวมกรุงเทพฯ พ่อค้าปลีกร และพ่อค้าเร่ ก่อนที่จะไปถึงมือผู้บริโภค

สำหรับวิธีการตลาดไข่ไก่จากแหล่งผลิต จนกระทั่งถึงมือผู้บริโภคเป็นดังนี้ คือ เกษตรกรผู้เลี้ยงไข่ไก่จะจำหน่ายไข่ไก่ให้แก่พ่อค้ารวบรวมกรุงเทพฯ คิดเป็นร้อยละ 45.47 ซึ่งเป็นแหล่งที่ผู้เลี้ยงไข่ไก่ขายให้มากที่สุด เนื่องจากเป็นแหล่งที่รับซื้อประจำ สะดวกในการขาย โดยรับซื้อไข่ไก่ทั้งหมด แม้เวลาที่ไข่ไก่มีปริมาณมาก สามารถขายได้แน่นอนไม่มีไข่ไก่เหลือค้างแต่จะขายได้ราคาต่ำกว่าแหล่งอื่น ๆ รองลงมาจำหน่ายให้กับพ่อค้ารวบรวมท้องถิ่นคิดเป็นร้อยละ 34.10 ที่เหลือร้อยละ 9.58, 7.58 และ 3.23 จำหน่ายให้แก่พ่อค้าเร่ พ่อค้าปลีกรท้องถิ่น และผู้บริโภค ตามลำดับ (ภาพที่ 2)

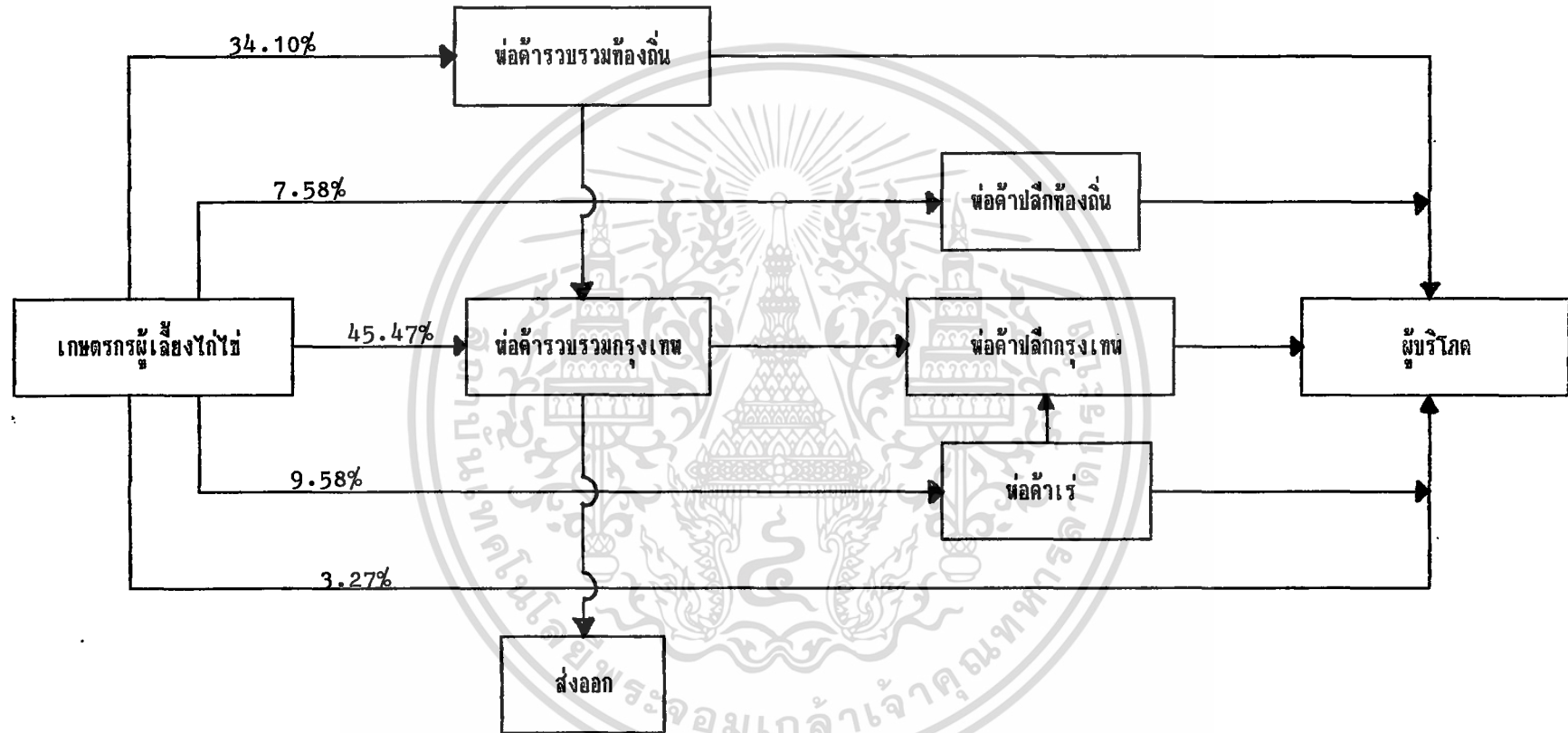
พฤติกรรมในการดำเนินธุรกิจ

1. การกำหนดราคา

การกำหนดราคาในตลาดไข่ไก่จะใช้ปริมาณผลผลิตไข่ไก่ และปริมาณความต้องการภายในประเทศเป็นเกณฑ์ นอกจากนั้นยังพิจารณาคุณภาพของไข่ไก่ ซึ่งพิจารณาจาก สีของเปลือกไข่ ความสดของไข่ และความคุ้นเคยระหว่างผู้ซื้อผู้ขายเป็นปัจจัยร่วมด้วย โดยนำราคาส่งออกต่างประเทศมาปรับปรุงราคาซื้อภายในประเทศ เพื่อให้ราคาซื้อภายในประเทศ และต่างประเทศ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2 วิธีการตลาดไข่ไก่ของประเทศไทย

ที่มา : (กองวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร ,2532)

การกำหนดราคาไข่ไก่ คือ พ่อค้ารวบรวมกรุงเทพฯ หรือ ลังไข่ เนื่องจากที่มีความมั่นคงด้านเงินทุน และมีกำลังซื้อสูงกว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ชนิดที่จะจำหน่ายผลผลิตให้พ่อค้ารวบรวมกรุงเทพฯ เพราะสามารถจำหน่ายผลผลิตทั้งหมดได้จะได้ไม่มีไข่ไก่ตกค้างเหลืออยู่ในฟาร์มโดยเฉพาะในช่วงที่มีปริมาณผลผลิตมาก ส่วนพ่อค้าอื่นในตลาด ได้แก่ พ่อค้ารวบรวมท้องถิ่น พ่อค้าปลีก และพ่อค้าเร่ ซึ่งมีกำลังซื้อต่ำกว่า พ่อค้ารวบรวมกรุงเทพฯ จะอาศัยราคาจากพ่อค้ารวบรวมกรุงเทพฯ เป็นแนวทางในการกำหนดราคาของตนเอง

2. นโยบายการผลิต

นโยบายการผลิตของเกษตรกรผู้เลี้ยงไข่ไก่ในปัจจุบันมุ่งที่จะตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคควบคู่ไปกับการเพิ่มปริมาณผลผลิตให้สูงขึ้น โดยเน้นที่การผลิตไข่ไก่ให้มีคุณภาพ สด สะอาด เกษตรกรแต่ละรายพยายามผลิตไข่ไก่ของตนให้ได้คุณภาพเพื่อแข่งขันกับเกษตรกรรายอื่น ๆ รวมทั้งพัฒนาวิธีการเลี้ยงเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตด้วย

ผลการดำเนินงานของตลาด

ผลการดำเนินงานการตลาดไข่ไก่เป็นผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติหน้าที่การตลาดต่าง ๆ ในตลาดไข่ไก่เพื่อตอบสนองความพึงพอใจของผู้บริโภค ซึ่งผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นพิจารณาจากประสิทธิภาพการตลาด ลักษณะผลผลิต ความก้าวหน้าของกรรมวิธีการผลิต และอัตรากำไรที่ผู้ประกอบการได้รับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. ประสิทธิภาพการตลาด

ประสิทธิภาพการตลาดเป็นสิ่งที่วัดว่าแนวปฏิบัติที่หน่วยธุรกิจต่าง ๆ ถือปฏิบัติและดำเนินอยู่นั้นมีผลดีหรือไม่ อย่างไร โดยอาศัยแนวความคิดที่ว่า การตลาดที่มีประสิทธิภาพ คือ ตลาดที่มีการใช้ปัจจัยทางเศรษฐกิจเป็นจำนวนน้อยที่สุดในการทำหน้าที่ทางการตลาด เพื่อให้ได้มาซึ่งสินค้าและบริการที่ผู้บริโภคพึงพอใจ ซึ่งประสิทธิภาพการตลาดอาจจะพิจารณาได้จากมูลค่าของสินค้าที่เพิ่มขึ้นจากการตลาดคิดเทียบกับต้นทุนทางการตลาด สำหรับมูลค่าเพิ่มจากการตลาดเป็นการเพิ่มขึ้นของมูลค่าสินค้าที่เกิดจากการเสียค่าใช้จ่ายทางการตลาด ซึ่งสามารถพิจารณาได้จากความแตกต่างระหว่างราคาขายปลีกกับราคาที่เกษตรกรขายได้ ส่วนต้นทุนทางการตลาดคือ ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกิดจากการดำเนินธุรกิจของพ่อค้าส่งและพ่อค้าปลีก ดังนั้นประสิทธิภาพการตลาดจึงมีสูตรการคำนวณดังนี้

$$\text{ประสิทธิภาพการตลาด} = \frac{\text{มูลค่าเพิ่มจากการตลาด} * 100}{\text{ต้นทุนทางการตลาด}}$$

(ร้อยละ)

$$\text{หรือ} \quad \text{ประสิทธิภาพการตลาด} = \frac{(\text{ราคาขายปลีก} - \text{ราคาที่เกษตรกรขายได้}) * 100}{\text{ต้นทุนทางการตลาด}}$$

(ร้อยละ)

จากการคำนวณประสิทธิภาพการตลาด (ตารางที่ 8) พบว่า ประสิทธิภาพการตลาดของตลาดไข่ไก่ในปี.ศ. 2530-2534 มีค่าร้อยละ 400.00, 372.67, 334.85, 392.67 และ 347.37 ตามลำดับ จะเห็นได้ว่าประสิทธิภาพการตลาดมีค่าและอยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกันในแต่ละปี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 8 ประสิทธิภาพการตลาด ปีพ.ศ. 2530-2534

(หน่วย : บาทต่อร้อยฟอง)

ปี พ.ศ.	ราคา ขายปลีก	ราคาที่เกษตรกร ขายได้	มูลค่าเพิ่ม จากการตลาด	ต้นทุน การตลาด	ประสิทธิภาพ การตลาด (ร้อยละ)
2530	124	102	22	5.50	400.00
2531	145	121	24	6.44	372.67
2532	148	136	22	6.57	334.85
2533	164	140	24	7.28	392.67
2534	168	135	33	9.50	347.37

หมายเหตุ วิธีการคำนวณอยู่ในภาคผนวก ค.

ที่มา : (จากการคำนวณ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ลักษณะของผลผลิต

ลักษณะของผลผลิตไข่ไก่ที่ผู้บริโภคต้องการคือ ไข่ไก่ที่มีเปลือกสะอาด ไม่เปื้อนมูลไก่ นอกจากนี้จะต้องไม่เกิดความเสียหายระหว่างซื้อขาย และนำกลับไปประกอบอาหารที่บ้าน เนื่องจากไข่ไก่สามารถเก็บไว้บริโภคได้หลายวันถ้าเกิดบวม แตก ร้าว ก็จะไม่เก็บไว้บริโภคในโอกาสต่อไปไม่ได้ ผู้ประกอบการในตลาดจึงได้รับปรุงลักษณะของผลิตภัณฑ์โดยเกษตรกรเปลี่ยนวิธีการเลี้ยงจากการเลี้ยงแบบปล่อยรวมมาเป็นการเลี้ยงแบบกรงตับเพื่อให้ได้เปลือกไข่ไก่ที่สะอาด และในการค้าปลีกจะบรรจุไข่ไก่ลงในกล่องโฟมจำนวน 12 ฟอง หรือ บรรจุลงในถาดพลาสติกจำนวน 10 ฟอง เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้บริโภคและนำกลับไปประกอบอาหาร หรือเก็บไว้ใช้ในโอกาสต่อไป

3. ความก้าวหน้าของกรรมวิธีการผลิต

3.1 วิธีการเลี้ยง เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ได้รับเปลี่ยนวิธีการเลี้ยงจากการเลี้ยงแบบปล่อยรวมมาเป็นการเลี้ยงแบบกรงตับ ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบข้อดีข้อเสีย (ตารางที่ 3) จะเห็นว่าการเลี้ยงแบบกรงตับใช้เงินลงทุนเริ่มแรกสูงกว่า แต่ในระยะยาวจะมีผลประโยชน์ด้านลดการสูญเสียอาหารและน้ำซึ่งเป็นต้นทุนส่วนใหญ่ในการผลิตไข่ไก่ และยังให้ผลผลิตสูงกว่ามีคุณภาพของไข่ดีกว่า

3.2 การใช้เครื่องคัดไข่ไก่อัตโนมัติ ในการจำหน่ายไข่ไก่ใช้น้ำหนักเป็นเกณฑ์ในการจัดเกรดและตั้งราคาขายตามเกรด ซึ่งต้องใช้แรงงานคนสูง เสียเวลามากจึงมีผู้นำเครื่องคัดขนาดไข่ไก่อัตโนมัติมาใช้ซึ่งประสิทธิภาพการทำงานสูง (ตัวอย่างที่ 1) ทำให้การทำหน้าที่การตลาดในการคัดขนาดและการจัดขึ้นมาตรฐานรวดเร็วมากขึ้น

3.3 การแปรรูปเป็นไข่ผง ในอดีตเมื่อไข่ไก่มีปริมาณมากเกินความต้องการของตลาด เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ก็จะทำการส่งออก แต่ก็ต้องประสบปัญหาการแข่งขันด้านราคา หรือจำกัดของตลาดและการขนส่ง หรือมีฉะนั้นนำไปก็เก็บเข้าห้องเย็นซึ่งต้องเสียค่าใช้จ่ายสูงมาก ดังนั้นการแปรรูปจึงเป็นอีกวิธีหนึ่งที่จะเข้าไปรองรับปริมาณไข่ไก่ที่มากเกินไปเกินความต้องการของตลาด เนื่องจากมีต้นทุนต่ำกว่า การเก็บเข้าห้องเย็น โรงงานผลิตไข่ผงในประเทศไทยในปัจจุบันนี้มีอยู่แห่งเดียวที่จังหวัดฉะเชิงเทรา คือบริษัท ผลิตไข่แปดรีว จำกัด มีกำลังผลิตประมาณวันละ 500,000 ฟอง ซึ่งใช้เครื่องจักรและกรรมวิธีการผลิตอันทันสมัย จึงนับได้ว่าเป็นความก้าวหน้าของกรรมวิธีการผลิตอีกทางหนึ่ง

4. อัตราค่าไ้ที่ผู้ประกอบการได้รับ

อัตราค่าไ้หมายถึง อัตราส่วนของค่าไ้ที่ได้รับจากการประกอบธุรกิจคิดเทียบกับ ต้นทุนการผลิตและการตลาด เป็นส่วนรวม ฉะนั้นอัตราค่าไ้ที่ผู้ประกอบการได้รับทั้งระบบของตลาดจึง คำนวณจากต้นทุนการผลิตและต้นทุนการตลาด เปรียบเทียบกับค่าไ้ ซึ่งเป็นผลต่างระหว่างราคา ขายปลีก และต้นทุนรวม จากการพิจารณาต้นทุนการผลิตและการตลาด (ตารางที่ 9) เปรียบเทียบกับอัตราค่าไ้ที่ผู้ประกอบการได้รับ (ตารางที่ 10) พบว่า อัตราค่าไ้ที่ผู้ประกอบการได้รับในช่วงปี พ.ศ. 2530-2534 มีค่าร้อยละ 29.84 , 40.17, 16.39 , 39.00 และ 32.80 ตามลำดับ ซึ่ง จะเห็นว่า อัตราค่าไ้ที่ผู้ประกอบการได้รับในปี พ.ศ. 2531 มีค่าสูงกว่าในปีอื่น ๆ เนื่องจาก ในปีพ.ศ. 2530 ราคาไข่ไก่ที่เกษตรกรขายได้มีราคาตกต่ำลงจึงทำให้เกษตรกรลดการผลิตในปีพ.ศ. 2531 เป็นผลทำให้ผลผลิตในปี พ.ศ. 2531 ที่ออกสู่ตลาดมีปริมาณลดลงจึงทำให้ราคาไข่ไก่ที่เกษตรกร ขายได้ในปีนี้มีราคาสูงขึ้น และส่งผลมาถึงอัตราค่าไ้ที่ผู้ประกอบการได้รับให้มีค่าสูงขึ้นมากด้วย สำหรับ ปีพ.ศ. 2532 อัตราค่าไ้กลับมีค่าลดลง เนื่องจากราคาไข่ไก่ที่เกษตรกรขายได้ในปีพ.ศ. 2531 มีราคาสูงเกษตรกรจึงขยายการผลิตในปีพ.ศ. 2532 ทำให้ราคาไข่ไก่ที่เกษตรกรขายได้ตกต่ำลง และส่งผลมาถึงอัตราค่าไ้ที่ผู้ประกอบการได้รับมีค่าต่ำลงด้วย แต่เมื่อพิจารณาอัตราค่าไ้ที่ผู้ประกอบการ ได้รับโดยรวมแล้ว จะเห็นว่าอัตราค่าไ้ที่อยู่ในเกณฑ์ที่สูงพอควรนั้นหมายความว่าผลการดำเนินงานของ ตลาดมีผลการดำเนินงานในเกณฑ์ดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 9 ต้นทุนการผลิตและต้นทุนการตลาด ปีพ.ศ. 2530-2534

(หน่วย : บาทต่อร้อยฟอง)

ปี พ.ศ.	ต้นทุนการผลิต	ต้นทุนการตลาด	ต้นทุนรวม
2530	90	5.50	95.50
2531	97	6.44	103.44
2532	120	6.57	126.57
2533	120	7.28	127.28
2534	117	9.50	126.50

ที่มา : (กองวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร , 2535)

ตารางที่ 10 อัตรากำไรที่ผู้ประกอบการได้รับ ปีพ.ศ. 2530-2534

(หน่วย : บาทต่อร้อยฟอง)

ปี พ.ศ.	ราคาขายปลีก	ต้นทุนรวม	กำไร	อัตรากำไร (ร้อยละ)
2530	124	95.50	28.50	29.84
2531	145	103.44	41.56	40.17
2532	148	126.57	21.43	16.93
2533	164	127.28	36.93	29.00
2534	168	126.50	41.50	32.80

หมายเหตุ วิธีการคำนวณอยู่ในภาคผนวก ค.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ที่มา : (จากการคำนวณ)

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาวะราคา

ในการศึกษาภาวะราคาไข่ไก่จะพิจารณาจากดัชนีความเคลื่อนไหวตามฤดูกาล (SEASONAL INDEX) ของราคาไก่เกษตรกรรายได้ ราคาขายส่งที่ตลาดกรุงเทพฯ ราคาขายปลีกที่ตลาดกรุงเทพฯ และอัตราราคาไข่ไก่ (ตารางที่ 11) โดยปกติแล้วราคาไข่ไก่จะเคลื่อนไหวขึ้นลงแตกต่างกันไปในแต่ละเดือนมีสาเหตุมาจากการเปลี่ยนแปลงทางด้านปริมาณผลผลิตและปริมาณความต้องการที่เกิดขึ้นในแต่ละเดือน โดยเฉพาะความเปลี่ยนแปลงทางด้านปริมาณผลผลิต ซึ่งความเคลื่อนไหวของราคาดังกล่าวเป็นความเคลื่อนไหวของราคาตามฤดูกาล จึงนำดัชนีความเคลื่อนไหวของราคาและอัตราราคาไข่ไก่มาเป็นเครื่องมือชี้ให้เห็นการเปลี่ยนแปลงของภาวะราคาไข่ไก่

ดัชนีราคาตามฤดูกาล

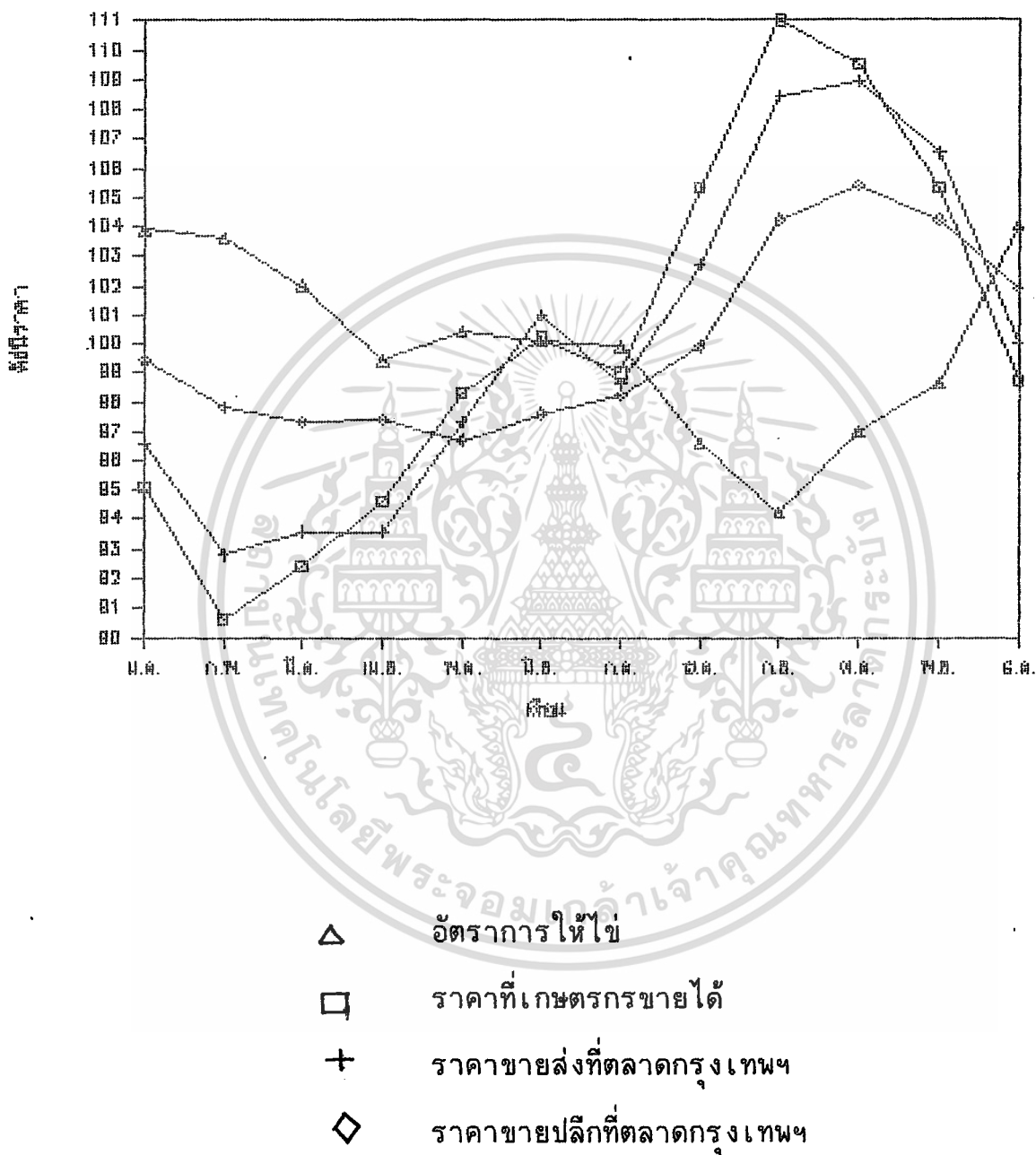
จากการพิจารณาความเคลื่อนไหวของราคาและอัตราราคาไข่ไก่ (ภาพที่ 3) พบว่าในช่วงเดือนมกราคม-พฤษภาคม ดัชนีราคาของไข่ไก่ในท้องตลาดที่ซื้อขายกันทั่วไป จะต่ำกว่าราคาในเดือนอื่น ๆ ของปีเดียวกัน เนื่องจากในเดือนมกราคม-กุมภาพันธ์ จะอยู่ในช่วงที่อากาศเหมาะสำหรับการให้ไข่ จึงทำให้มีไข่ออกสู่ตลาดมากกว่าปกติราคาจึงค่อนข้างต่ำกว่าช่วงอื่น ๆ ส่วนเดือนมีนาคม-พฤษภาคม เป็นช่วงที่สถาบันการศึกษาโรงเรียนปิด เทอมและมีผลไม้ที่ประชาชนนิยมบริโภคออกสู่ตลาดหลายชนิด การทำอาหารและขนมหวานด้วยไข่ไก่จะลดปริมาณลงจึงทำให้ราคาไข่ไก่ค่อนข้างต่ำเช่นกัน สำหรับช่วงที่ไข่ไก่มีราคาสูงคือเดือนกันยายน-พฤศจิกายน เนื่องจากผลผลิตไข่ไก่ออกสู่ตลาดน้อยเพราะเป็นช่วงที่ไข่ไก่กำลังอยู่ในช่วงที่ผลิตชน และช่วงการเปลี่ยนแปลงฤดูกาลจากหน้าฝนเข้าสู่หน้าหนาว ซึ่งไข่ไก่จะมีความเครียดทำให้ผลผลิตลดลงไปตามธรรมชาติ

ตารางที่ 11 ดัชนีความเคลื่อนไหวของราคาและอัตราราคาให้ใช้ตามฤดูกาล

เดือน	ดัชนี			
	ราคาไข่ไก่ที่ เกษตรกรขายได้	ราคาขายส่ง ในตลาด กทม.	ราคาขายปลีก ในตลาด กทม.	อัตราราคาให้ใช้
ม.ค.	95.1	96.6	99.4	103.9
ก.พ.	90.6	92.8	97.8	103.6
มี.ค.	92.4	93.6	97.3	102.0
เม.ย.	94.6	93.6	97.4	99.4
พ.ค.	98.3	97.3	96.7	100.4
มิ.ย.	100.2	101.0	97.6	100.1
ก.ค.	99.0	98.6	98.2	99.9
ส.ค.	105.3	102.7	99.9	96.6
ก.ย.	111.0	108.4	104.2	94.5
ต.ค.	109.5	108.9	105.4	97.0
พ.ย.	105.3	106.5	104.2	98.6
ธ.ค.	98.7	100.0	101.9	104.0

ที่มา : (กองวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร , 2532)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3 การเคลื่อนไหวของราคาไข่ไก่

ที่มา : (กองวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร, 2532)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาวะการค้า

ภาวะการค้าไข่ไก่ของไทยแบ่งเป็น 2 ส่วนใหญ่ ๆ ด้วยกัน คือ การค้าภายในประเทศ และการค้าต่างประเทศ สำหรับการค้าภายในประเทศถือได้ว่าเป็นตลาดหลักในการจำหน่ายผลผลิต กล่าวคือ ปริมาณผลผลิตส่วนใหญ่ใช้สนองความต้องการบริโภคภายในประเทศ ส่วนการค้าต่างประเทศ เป็นการระบายผลผลิตส่วนเกินในช่วงที่มีปริมาณผลผลิตมากเกินความต้องการของตลาดภายในประเทศ เท่านั้น มิได้มุ่งที่จะทำการค้าเหมือนกับประเทศอื่น ๆ

การค้าในประเทศ

การบริโภค

แม้ว่าไข่ไก่จะหาซื้อและนำไปประกอบอาหารได้ง่าย แต่เมื่อพิจารณาอัตราการบริโภคไข่ไก่ (ตารางที่ 12) พบว่าอัตราการบริโภคไข่ไก่อังอยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำ กล่าวคือ ในปีพ.ศ. 2526 อัตราการบริโภคไข่ไก่ 59 ฟองต่อคนต่อปี มาในปีพ.ศ. 2534 อัตราการบริโภคไข่ไก่เพิ่มขึ้นเป็น 68 ฟองต่อคนต่อปี สำหรับในปีพ.ศ. 2528 อัตราการบริโภคเพิ่มสูงถึง 71 ฟองต่อคนต่อปี เนื่องจากปริมาณไข่ไก่ที่ผลิต (ตารางที่ 6) เพิ่มสูงขึ้นทำให้ราคาไข่ไก่ตกต่ำลง อัตราการบริโภคไข่ไก่จึงเพิ่มสูงขึ้น อย่างไรก็ตามเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศที่พัฒนาแล้ว เช่น สหรัฐอเมริกา ประเทศในแถบยุโรป เป็นต้น ที่มีอัตราการบริโภคไข่ไก่ 300 ฟองต่อคนต่อปี (กองวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร, 2532) ประเทศไทยยังมีอัตราการบริโภคต่ำกว่ามาก จึงควรมีการส่งเสริมให้ประชากรในประเทศมีอัตราการบริโภคไข่ไก่ให้สูงกว่านี้ เพื่อเป็นการขยายตลาดการค้าภายในประเทศให้มีขนาดใหญ่ขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 12 อัตราการบริโภคไข่ไก่ทั่วประเทศ ปีพ.ศ. 2527-2534

ปี พ.ศ.	จำนวนประชากร (ล้านคน)	ความต้องการบริโภค (ล้านฟอง)	อัตราการบริโภค (ฟองต่อคนต่อปี)
2527	50.39	2,793	59
2528	51.30	3,644	71
2529	52.09	3,490	67
2530	52.69	3,568	67
2531	53.70	3,652	68
2532	54.52	3,707	68
2533	55.35	3,760	68
2534	56.19	3,821	68

ที่มา : (กองวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร , 2535)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การจำหน่าย

ไข่ไก่ที่เกษตรกรผลิตได้ส่วนใหญ่จะมีพ่อค้าคนกลางเข้าไปรับซื้อที่ฟาร์ม โดยเกษตรกรจะจำหน่ายแบบคละกันไปที่ไข่ไก่ฟองใหญ่และฟองเล็ก การกำหนดราคาจะเป็นการตกลงราคาต่อจำนวนหรือฟอง หลังจากนี้พ่อค้าคนกลางจะทำการคัดเกรดตามน้ำหนัก กำหนดราคาตามเกรด และนำไปจำหน่ายต่อให้กับพ่อค้าปลีก พ่อค้าปลีกจะนำไปจำหน่ายต่อให้กับผู้บริโภคต่อไป สำหรับการกำหนดราคาของพ่อค้าปลีกจะกำหนดราคาตามเกรดเช่นเดียวกับพ่อค้าคนกลาง

การค้าต่างประเทศ

การส่งออก

การส่งไข่ไก่ออกไปจำหน่ายต่างประเทศของประเทศไทยนั้นมีปริมาณไม่มากนักเมื่อเทียบกับปริมาณการผลิตไข่ไก่ที่ผลิตได้ภายในประเทศ ซึ่งการส่งออกไข่ไก่นี้มีวัตถุประสงค์เพียงเป็นการระบายผลผลิตส่วนเกินในช่วงที่ปริมาณผลผลิตมากราคาตกต่ำ เพื่อเป็นการตรึงราคาไข่ไก่ไม่ให้มีราคาตกต่ำลงเกินควร มิได้มีจุดประสงค์เพื่อส่งออกเป็นการค้าเหมือนกับประเทศอื่น แต่ในสภาพการปัจจุบันที่การเลี้ยงไข่ไก่ได้ขยายตัวมากขึ้น การอาศัยเพียงตลาดภายในประเทศที่มีความต้องการจำกัดนั้นไม่อาจเป็นไปได้อีกแล้ว การส่งออกจึงต้องทำเป็นธุรกิจอย่างจริงจังจึงมีการรักษาปริมาณการส่งออกให้มีความสม่ำเสมอไว้ สำหรับปริมาณการส่งออกไข่ไก่ของไทย (ตารางที่ 13) ในปี พ.ศ. 2525-2534 มีปริมาณที่ลดลงอยู่ตลอดมาบ้างน้อยบ้าง เพราะการส่งออกมิได้กระทำกันอย่างจริงจังเพียงแต่มุ่งเน้นที่จะระบายปริมาณผลผลิตส่วนเกินในประเทศดังที่ได้กล่าวไว้ในข้างต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 13 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกไข่ไก่สด ปีพ.ศ. 2525-2534

(ปริมาณ : ตัน)

(มูลค่า : ล้านบาท)

ปี	ปริมาณ	มูลค่า
2525	1,699	37.10
2526	974	23.10
2527	7,545	143.36
2528	8,038	174.66
2529	7,381	141.30
2530	7,964	144.78
2531	3,954	75.72
2532	3,234	68.23
2533	5,328	129.57
2534	6,401	148.72

ที่มา : (กรมศุลกากร , 2535)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประเทศผู้นำเข้า

ประเทศผู้นำเข้าใช้ไก่ของประเทศไทยจะอยู่ในแถบเอเชียทั้งสิ้น โดยการส่งออกใช้ไก่มากกว่าร้อยละ 90 ของผลผลิตที่ส่งออกทั้งหมดจะส่งไปจำหน่ายในประเทศฮ่องกง ส่วนแบ่งการตลาดที่ประเทศไทยครองอยู่ในตลาดฮ่องกง มีประมาณร้อยละ 10 ของส่วนแบ่งการตลาดทั้งหมดในประเทศฮ่องกง สำหรับผลผลิตที่เหลืออีกร้อยละ 10 จะส่งไปจำหน่ายที่ประเทศ บรูไน สิงคโปร์ มาเลเซีย ลาว และเวียดนาม

ประเทศคู่แข่ง

สำหรับประเทศคู่แข่งในการส่งออกใช้ไก่ไปยังประเทศฮ่องกงซึ่งเป็นตลาดหลักของไทย คือ ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน และสหรัฐอเมริกา ผู้ส่งออกทั้งสองรายมีส่วนแบ่งการตลาดรวมกันประมาณร้อยละ 70-80 ของปริมาณการนำเข้าใช้ไก่ของประเทศไทยทั้งหมด ส่วนประเทศคู่แข่งรายอื่น ๆ ได้แก่ เนเธอร์แลนด์ ไต้หวัน ฝรั่งเศส

บทที่ 4

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

การผลิตไข่ไก่ในประเทศไทยมีแหล่งผลิตส่วนใหญ่อยู่ภาคกลาง ซึ่งประเภทธุรกิจการค้าในการเลี้ยงไก่ไข่แบ่งออกเป็น ธุรกิจการเลี้ยงไก่พันธุ์ไข่เพื่อผลิตลูกไก่ ธุรกิจการเลี้ยงไก่รุ่น และธุรกิจการเลี้ยงไก่พันธุ์ไข่เพื่อผลิตไข่ไก่ โดยมีวิถีการเลี้ยงคือ การเลี้ยงแบบขังรวม และการเลี้ยงแบบกรงคืบ สำหรับต้นทุนการผลิตไข่ไก่ขึ้นอยู่กับต้นทุนในการเลี้ยงไก่ไข่ และอัตราการให้ไข่ของไก่ ส่วนปริมาณการผลิตจะขึ้นอยู่กับปริมาณการนำเข้าไก่พันธุ์ไข่จากต่างประเทศเป็นหลัก

ภาวะการตลาดและราคาไข่ไก่นั้น เป็นการศึกษา หน้าที่การตลาด ผู้ประกอบการในตลาด โครงสร้างการตลาด ภาวะราคา และภาวะการค้าไข่ไก่ พบว่า หน้าที่ทางการตลาดไข่ไก่ที่ผู้ประกอบการในตลาดปฏิบัติอยู่ ได้แก่ การทำหน้าที่ซื้อขาย คัดขนาดและจัดขึ้นมาตรฐาน บรรจุหีบห่อ แปรรูป เก็บรักษา ขนส่ง และการให้ข่าวสารการตลาด ซึ่งผู้ประกอบการในตลาด ได้แก่ เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ พ่อค้ารวบรวมท้องถิ่น พ่อค้ารวบรวมกรุงเทพฯ พ่อค้าปลีก และพ่อค้าเร่ สำหรับโครงสร้างการตลาดผู้ขายหรือเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่จะกระจายอยู่ทั่วไปตามพื้นที่การผลิตไข่ไก่ โดยมีการกระจุกตัวอยู่ในแถบภาคกลาง ส่วนผู้ซื้อหรือพ่อค้านั้น พ่อค้ารวบรวมท้องถิ่นก็จะกระจายตัวและกระจุกตัวตามผู้ขายหรือเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ พ่อค้ารวบรวมกรุงเทพฯ จะกระจุกตัวอยู่ตามแหล่งผลิตที่สำคัญ ๆ เท่านั้น เช่น จังหวัดสระบุรี ฉะเชิงเทรา อัญญา ราชบุรี เป็นต้น พ่อค้าปลีกมีการกระจายตัวมากกว่าพ่อค้าอื่น ๆ โดยจะกระจายตัวอยู่ทั่วไปของประเทศและพ่อค้าเร่จะมีเฉพาะในช่วงที่ไข่ไก่มีราคาต่ำและปริมาณผลผลิตออกสู่ตลาดมาก สำหรับวิถีการตลาด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ไข่ไก่ในประเทศไทยเป็นวิถีการตลาดแบบรวม ซึ่งเกษตรกรจะจำหน่ายผลผลิตส่วนใหญ่ให้กับพ่อค้า-รวบรวมกรุงเทพฯ รอลงมาจำหน่ายให้กับพ่อค้ารวบรวมท้องถิ่น พ่อค้าเร่ พ่อค้าปลีกร และผู้บริโภคตามลำดับ ส่วนพฤติกรรมในการดำเนินธุรกิจในตลาดไข่ไก่ นั้น การกำหนดราคาใช้ปริมาณผลผลิตและปริมาณความต้องการไข่ไก่ในขณะนั้น และนำราคาส่งออกในประเทศมาปรับปรุงราคาซื้อในประเทศ ซึ่งมีนโยบายการผลิต โดยเน้นคุณภาพและการเพิ่มปริมาณผลผลิตควบคู่ไปกับการเพิ่มปริมาณผลผลิต ส่วนผลการดำเนินงานของตลาดไข่ไก่ที่พิจารณาจาก ประสิทธิภาพการตลาด ลักษณะของผลผลิต ความก้าวหน้าของกรรมวิธีการผลิต อัตรากำไรที่ผู้ประกอบการได้รับ จะเห็นว่า ผลการดำเนินงานของตลาดไข่ไก่อยู่ในเกณฑ์ดีพอสมควร สำหรับภาวะราคาไข่ไก่นั้นจะใช้ดัชนีความเคลื่อนไหวของราคาตามฤดูกาลเป็นเครื่องมือในการชี้ให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างราคาซึ่งไข่ไก่ที่เกษตรกรขายได้ราคาขายส่งในตลาดกรุงเทพฯ ราคาขายปลีกในตลาดกรุงเทพฯ และอัตราการใช้ไข่ พบว่า ช่วงที่ไข่ไก่มีราคาต่ำ คือ เดือนมกราคม-พฤษภาคม และช่วงที่ไข่ไก่มีราคาสูง คือ เดือนกันยายน-พฤศจิกายน ในด้านภาวะการค้าไข่ไก่ของไทยยังคงอาศัยตลาดภายในประเทศเป็นหลัก และมีบางส่วนที่ส่งออกไปจำหน่ายต่างประเทศซึ่งประเทศคู่ค้าที่สำคัญของไทย คือ ประเทศฮ่องกง

ข้อเสนอแนะ

ด้านการผลิต

1. ปัญหาด้านต้นทุนในการผลิต

ปัญหาด้านต้นทุนในการผลิตไข่ไก่ประมาณร้อยละ 60-70 ของต้นทุนทั้งหมดเป็นค่าอาหาร ซึ่งค่าอาหารไข่ไก่ที่จำหน่ายมีราคาสูงมากทำให้เกษตรกรต้องประสบปัญหาด้านต้นทุนการผลิตสูง อีกทั้งต้นทุนอีกประมาณร้อยละ 15-25 เป็นต้นทุนค่าพันธุ์สัตว์ ซึ่งประเทศไทยยังต้องอาศัยการนำเข้าพันธุ์ไก่จากต่างประเทศ ทำให้ต้นทุนการผลิตไข่ไก่สูงเกษตรกรมีกำไรน้อย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ซึ่งจะเห็นได้ว่าวัตถุดิบในการประกอบอาหารสัตว์เป็นวัตถุดิบที่สามารถผลิตได้ภายในประเทศ หากเกษตรกรมีการรวมกลุ่มกันเพื่อซื้อวัตถุดิบอาหารสัตว์มาผสมเองในปริมาณครั้งละมาก ๆ ย่อมทำให้ลดต้นทุนการผลิตลงได้ และในส่วนของหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องต้องออกมาตรการในการควบคุมราคาอาหารสัตว์จากโรงงานไม่ให้มีราคาสูงเกินไป สำหรับค่าพันธุ์สัตว์ เนื่องจากประเทศไทยยังต้องอาศัยการนำเข้าไก่พันธุ์จากต่างประเทศเข้ามาขยายพันธุ์ ดังนั้นควรมีการเร่งจัดหาและผสมพันธุ์ไก่ไข่ที่เหมาะสม สามารถเพาะพันธุ์เองได้ภายในประเทศ นอกจากนี้ควรมีการรับรองพันธุ์อีกด้วย

2. ปัญหาด้านปริมาณผลผลิตออกสู่ตลาดไม่สม่ำเสมอ

ในการผลิตไข่ไก่ปริมาณผลผลิตที่ออกสู่ตลาดมีปริมาณมากบ้างน้อยบ้างแตกต่างกันไปในแต่ละเดือน เนื่องจากสภาพภูมิอากาศมีผลต่ออัตราการให้ไข่ดังนั้นปริมาณผลผลิตจึงเปลี่ยนแปลงไปตามฤดูกาล ส่งผลให้ระดับราคาในตลาดมีความเคลื่อนไหวตามฤดูกาล

ดังนั้นรัฐควรมีการส่งเสริมให้มีการวางแผนวงจรการผลิต เพื่อให้ปริมาณไข่ไก่ที่ออกสู่ตลาดมีความสม่ำเสมอ โดยมีการจัดอบรม ให้คำแนะนำแก่เกษตรกรในด้าน การวางแผนวงจรการผลิต เมื่อปริมาณไข่ไก่ที่ออกสู่ตลาดมีความสม่ำเสมอย่อมทำให้ความเคลื่อนไหวของราคาไข่ไก่ไม่เปลี่ยนแปลงตามฤดูกาล

ด้านการตลาด

1. ปัญหาด้านวิธีการซื้อขาย

ในการจำหน่ายไข่ไก่จากเกษตรกร จะจำหน่ายในแบบคละกันไปมีทั้งไข่ไก่ฟองเล็ก ฟองใหญ่ โดยพ่อค้าจะเข้ามารับซื้อที่ฟาร์ม ซึ่งเกษตรกรมักจะจำหน่ายผลผลิตทั้งหมดของตนให้กับ เจ้าประจำ ซึ่งการตกลงราคาจะตกลงราคาต่อร้อยฟอง ทำให้เกษตรกรต้องเสียเปรียบเพราะ ไม่ว่าเกษตรกรจะผลิตไข่ไก่ได้มีขนาดเล็กหรือขนาดใหญ่จะจำหน่ายในราคาเดียวกัน

ดังนั้นเพื่อสร้างความเป็นธรรมทั้งสองฝ่าย ควรเปลี่ยนวิธีการซื้อขายระหว่างเกษตรกร กับพ่อค้าคนกลางจากกำหนดราคาต่อร้อยฟองมาเป็นการชั่งน้ำหนักและกำหนดราคาต่อกิโลกรัมแทน เพราะถ้าให้เกษตรกรทำการคัดขนาดไข่ไก่ก่อน เกษตรกรไม่มีเงินทุนมากพอที่จะซื้อเครื่องคัดขนาด ไข่ไก่อัตโนมัติเกษตรกรต้องซื้อโดยใช้เครื่องชั่งน้ำหนักซึ่งเป็นการเสียเวลาและเพิ่มต้นทุนการผลิต ให้กับเกษตรกร รวมทั้งจะมีไข่ไก่บางขนาดที่เกษตรกรไม่สามารถจำหน่ายได้ แต่ถ้าเปลี่ยนวิธีการ กำหนดราคามาเป็นราคาต่อกิโลกรัม เกษตรกรจะสามารถจำหน่ายผลผลิตได้ทั้งหมดในราคาที่สูงขึ้น แต่สำหรับการซื้อขายระหว่างพ่อค้าด้วยกันเอง และระหว่างพ่อค้ากับผู้บริโภคยังคงใช้วิธีการคัดขนาด ซึ่งทางภาครัฐบาลโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องก็ควรให้การสนับสนุนโดยส่งเสริมให้มีการเปลี่ยนวิธีการ ซื้อขายระหว่างเกษตรกรและพ่อค้าคนกลาง และเข้าไปควบคุมวิธีการซื้อแบบใหม่ให้เกษตรกรไม่ถูก เอาเปรียบอีก

2. ปัญหาด้านการกำหนดราคา

ผู้ที่มีบทบาทมากที่สุดในการกำหนดราคาในตลาดไข่ไก่ คือ พ่อค้ารวบรวมกรุงเทพฯ เนื่องจากมีกำลังซื้อสูงกว่าพ่อค้ารายอื่น ๆ ซึ่งในการกำหนดราคา พ่อค้ารวบรวมกรุงเทพฯจะนำ อุปทานของตลาดที่เกิดขึ้นในขณะนั้นมาเป็นตัวกำหนดราคาโดยมิได้คำนึงถึงต้นทุนการผลิตของเกษตรกร เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แต่อย่างใด ส่วนการเปลี่ยนแปลงของอุปสงค์ในตลาดมิได้ทำให้ราคาซื้อขายที่ฟาร์มมีราคา เปลี่ยนแปลงไปมากนัก สำหรับพ่อค้ารวบรวมท้องถิ่น พ่อค้าเร่ ก็จะนำราคาซื้อขายของพ่อค้ารวบรวมกรุงเทพฯ มาปรับราคาซื้อขายของตน ในส่วนของเกษตรกรเองไม่ได้เข้าไปมีบทบาทในการกำหนดราคา จึงทำให้กำไรส่วนใหญ่จึงไปตกอยู่ในมือของพ่อค้า

ดังนั้นหากเกษตรกรมีการรวมตัวกันเป็น สมาคม ชมรม สหกรณ์ ย่อมทำให้มีอำนาจต่อรอง และมีบทบาทในการกำหนดราคาเพิ่มขึ้น ในปัจจุบันตามแหล่งการผลิตที่สำคัญ ๆ เช่น จังหวัดชลบุรี ฉะเชิงเทรา อุดรธานี เป็นต้น ได้มีการรวมตัวกันจัดตั้งเป็นชมรมแต่ยังมีบทบาทไม่มากนัก ควรมีการส่งเสริมจากภาครัฐบาลให้เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ในแต่ละจังหวัดได้มีการรวมตัวกันและส่งเสริมให้มีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

3. ปัญหาด้านการส่งออก

สำหรับปริมาณการส่งออกไข่ไก่ของประเทศไทยมีปริมาณไม่สม่ำเสมอ เนื่องจากในการส่งออกของไทยมีวัตถุประสงค์เพียงแค่ว่าจะรักษาระดับผลผลิตภายในประเทศไม่ให้มีปริมาณสูงจนทำให้ราคาตกต่ำมาก มิได้มีจุดประสงค์เพื่อส่งออกเป็นการค้ามากนัก ทำให้เกิดภาพพจน์ในทางลบกับประเทศคู่ค้า โดยเฉพาะประเทศฮ่องกงซึ่งเป็นตลาดหลักในการส่งออกของไทย จึงเป็นการยากที่จะรักษาตลาดไว้ได้

ดังนั้นจึงควรมีการส่งเสริมให้มีการส่งออกกันอย่างจริงจังโดยมีการจัดตั้งสหกรณ์การผลิตไข่ไก่ขึ้นมาในแต่ละท้องถิ่น ทำการประมูลราคาไข่ไก่ที่จะทำการส่งออก ซึ่งในขั้นแรกเริ่มทำตามแหล่งผลิตที่สำคัญ ๆ และพยายามรักษาระดับการส่งออกให้มีความแน่นอน เพื่อที่จะเข้าไปเพิ่มส่วนแบ่งตลาดในประเทศฮ่องกงซึ่งเป็นประเทศหลักในการส่งออกไข่ไก่ของไทย โดยทางภาครัฐบาลร่วมมือกับบริษัทเอกชน ในการส่งเสริมให้มีการจัดตั้งสหกรณ์การผลิตไข่ไก่ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารอ้างอิง

กองนโยบายและพัฒนากาการเกษตร. 2533. แนวทางการผลิตและการตลาดไก่ไข่และไข่ไก่.

กรุงเทพฯ : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร.

กองวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร. 2535. "ไข่ไก่". น.31-33. สถานการณ์ปศุสัตว์ปี 2534

และแนวโน้มปี 2535. กรุงเทพฯ : กองวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร.

จิราภรณ์ ศรีสุกข์ธาดา. 2531. การวิเคราะห์การตลาดไข่ไก่เพื่อการส่งออกของประเทศไทย.

กรุงเทพฯ: ปริญญาตรี, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

ฝ่ายวิจัยตลาดปศุสัตว์และสัตว์น้ำเศรษฐกิจการเกษตร. 2526. การตลาดไข่ไก่. กรุงเทพฯ :

กองวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร.

ฝ่ายวิจัยสินค้าเกษตรกรรมที่ 1. 2529. การผลิตและการตลาดไข่ไก่. กรุงเทพฯ : กองวิจัย-

เศรษฐกิจการเกษตร.

"_____". 2529. "ไข่". น.13-15. ปศุสัตว์อาหารสัตว์ปี 2528 และ

แนวโน้มปี 2529. กรุงเทพฯ : กองวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร.

"_____". 2533. "ไข่". น.19-25. สรุปสถานการณ์ปศุสัตว์ในช่วงครึ่งปีแรก

และแนวโน้มครึ่งหลังปี 2533. กรุงเทพฯ : กองวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร.

"_____". 2535. "ไข่ไก่". น.31-33. สถานการณ์ปศุสัตว์ปี 2534 และ

แนวโน้มปี 2535. กรุงเทพฯ : กองวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ฝ่ายเศรษฐกิจปศุสัตว์และสัตว์น้ำ. 2527. "การวิเคราะห์สถานการณ์ไข่ไก่และไก่ไข่". น.15-22.

ธุรกิจเกษตร เล่ม 9. กรุงเทพฯ : กองวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร.

"_____". 2535. "ไข่ไก่". น.7-8. สถานการณ์เศรษฐกิจการปศุสัตว์ช่วง
ครึ่งปีแรกและแนวโน้มครึ่งปีหลัง 2535. กรุงเทพฯ : กองแผนงาน กรมปศุสัตว์.

ไพฑูรย์ รอดวินิจ. 2526. ตลาดสินค้าเกษตร. กรุงเทพฯ : บริษัทสำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชย์ จำกัด.

สุวรรณีย์ สิมะกรนิพนธ์. 2535. "การผลิตและการตลาดไข่ผง". สาส์นไก่และการเกษตร. 40(7):
น.26-29.

อภิสิทธิ์ แก้วฉา. 2533. ตลาดสินค้าเกษตร. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณ-
ทหารลาดกระบัง.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ก.

การผลิตและการตลาดไข่ผง

ไข่ไก่เป็นอาหารที่นิยมบริโภคกันทั่วไป โดยสามารถนำไปใช้ประกอบอาหารทั้งคาวและอาหารหวาน การเลี้ยงไข่ไก่เป็นอาชีพจึงเป็นที่นิยมอย่างแพร่หลายเพื่อสนองความต้องการของผู้บริโภค โดยเฉพาะที่จังหวัดฉะเชิงเทราซึ่งเป็นแหล่งผลิตไข่ไก่ที่ใหญ่ที่สุดของประเทศ สามารถผลิตไข่ไก่ได้เป็นปริมาณถึงร้อยละ 30 ของทั่วประเทศที่ผลิตได้ และปัญหาที่เกิดขึ้นตามมาที่มีลักษณะเช่นเดียวกับผลผลิตทางการเกษตรอื่น ๆ คือ ปริมาณการผลิตมักจะออกมาสู่ตลาดในเวลาเดียวกันเป็นจำนวนมาก เป็นสินค้าที่เน่าเสียได้ง่าย ไม่อาจเก็บไว้ได้นาน ตลอดจนมีปริมาณและน้ำหนักมาก ทำให้ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเก็บรักษาและการขนส่งสูง ดังนั้นผลผลิตทางการเกษตรจึงมีความเสี่ยงเปรียบสินค้าอุตสาหกรรมเป็นอย่างมาก ทำให้เกษตรกรผู้ผลิตสินค้าเกษตรมีฐานะอ่อนแอทางเศรษฐกิจตามไปด้วย ซึ่งนับเป็นปัญหาที่สำคัญของเศรษฐกิจไทยที่ยังมีพื้นฐานอยู่ที่สาขาเกษตร

การแก้ปัญหาของผลผลิตทางการเกษตรวิธีการหนึ่งก็คือ การนำผลผลิตทางการเกษตรมาผ่านขั้นตอนการแปรรูปทางอุตสาหกรรม เพื่อให้กลายเป็นสินค้าสำเร็จรูปซึ่งทำให้มีมูลค่าสูงขึ้นสามารถเก็บไว้ได้นาน มีปริมาณและน้ำหนักน้อยลงเพื่อให้สามารถขนส่งได้สะดวกและประหยัดสำหรับกรณีของไข่ที่เราสามารถทำได้ ก็คือ การผลิตเป็นไข่ผง ซึ่งจากการร่วมมือร่วมใจของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ นักวิชาการ สถาบันการเงิน และผู้สนใจทั่วไปก็ทำให้เราสามารถที่จะตั้งโรงงานผลิตภัณฑ์ไข่แปรรูปขึ้นเป็นแห่งแรกในประเทศไทย และในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในเดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2532 การที่ได้มีโรงงานผลิตไข่ผงขึ้นนี้ ก็จะช่วยแก้ปัญหาผลผลิตล้นตลาด และความไร้เสถียรภาพของราคาซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อเกษตรกรผู้เลี้ยงไข่ อีกทั้งเป็นผลดีแก่เศรษฐกิจและสังคมโดยรวม นอกเหนือจากนั้นก็ยิ่งช่วยทำให้เรามีสินค้าขาออกนำเงินตราต่างประเทศเข้ามาอีกทางหนึ่งด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความเป็นมาของโครงการผลิตไข่ผง

โครงการผลิตไข่ผงได้เริ่มขึ้นจากการที่ ดร.อาทิตย์ อุไรรัตน์ ผู้ซึ่งได้คลุกคลีและมีความผูกพันกับชาวจังหวัดฉะเชิงเทราเป็นเวลายาวนานแล้ว ได้เห็นสภาพความเป็นอยู่และสภาพปัญหาต่าง ๆ โดยเฉพาะปัญหาเกี่ยวกับไข่ไก่ซึ่งเป็นผลผลิตที่สำคัญอย่างหนึ่งของชาวฉะเชิงเทรา ซึ่งนับได้ว่าเป็นแหล่งผลิตไข่ไก่จำนวนมากและใหญ่ที่สุดในประเทศไทย และมักจะมีปัญหาในเรื่องของเสถียรภาพราคา เช่นเดียวกับผลผลิตทางการเกษตรอื่น ๆ เกษตรกรต้องได้รับความเสี่ยงเมื่อราคาคตกต่ำอันจะมีสาเหตุจากผลผลิตที่เกินความต้องการ ไม่สามารถระบายสู่ท้องตลาดทั้งภายในและภายนอกได้อย่างสม่ำเสมอ และยังไม่มีกำลังเสริมให้นำผลผลิตส่วนเกินนั้นไปแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์อย่างแท้จริง

หลังจากที่ ดร.อาทิตย์ อุไรรัตน์ ได้ร่วมปรึกษารื้อกับกลุ่มผู้เลี้ยงไก่ไข่ในจังหวัดเพื่อหาแนวทางช่วยเหลือแก้ปัญหาเกี่ยวกับการตลาดเพื่อนำไปสู่การแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์อย่างอื่น จึงได้มอบหมายให้ คณะบริหารธุรกิจและคณะเทคโนโลยีชีวภาพ วิทยาลัยรังสิต ร่วมกันศึกษาถึงแนวทางแก้ไข และส่งเสริมให้มีการผลิตไข่ผงและผลิตภัณฑ์ไข่อย่างอื่นด้วย เทคโนโลยีสมัยใหม่ ประกอบกับไข่ผงในต่างประเทศมีกันมานานแล้วแต่ในไทยยังไม่มี จึงน่าจะได้รับการส่งเสริมให้

ขึ้น

ดร.อาทิตย์ อุไรรัตน์ ร่วมกับกลุ่มผู้นำผู้เลี้ยงไก่ไข่ เช่น กำนันประสิทธิ์ เจริญพร, กำนันชานี สุขสงวน, สจ. ปราโมท ชูทับทิม, คุณสุธี เตชะธนะวัฒน์, คุณประมุข วงศ์วานรุ่งเรือง และเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่อีกหลายท่านได้ร่วมปรึกษาเกี่ยวกับโครงการไข่ผงหลายครั้ง และครั้งสุดท้ายเมื่อ 28 เมษายน พ.ศ. 2530 ได้ตกลงกันจัดตั้ง บริษัทผลิตภัณฑ์ไข่แปรรูป จำกัด ขึ้นเพื่อดำเนินกิจการไข่ผงและผลิตภัณฑ์ไข่ โดยเป็นบริษัทที่เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่แปรรูปร่วมกับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ดร.อาทิตย์ อุไรรัตน์ และนักธุรกิจทั่วไปหลายท่านเข้าถือหุ้น และบริหารงานรวมทั้งมีธนาคาร และสถาบันการเงินหลายแห่งเข้าร่วมโครงการ ทั้งถือหุ้นและสนับสนุนด้านการเงินนับได้ว่า บริษัท ผลิตไข่แปดรีว จำกัด ประกอบด้วยบุคคล 3 ฝ่ายร่วมมือกัน คือ

1. เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่แปดรีว
2. นักบริหารและนักธุรกิจทั่วไป
3. ธนาคาร และสถาบันการเงิน

การผลิตไข่ผง

กรรมวิธีการผลิตไข่ผง

การผลิตไข่ผง นับเป็นการถนอมอาหารอีกวิธีหนึ่งช่วยให้เก็บไว้ได้นาน ไม่บูดหรือเน่าเสียเร็วอย่างไข่สดเพราะมีการกำจัดเชื้อจุลินทรีย์ และเอนไซม์ต่าง ๆ อันเป็นสาเหตุให้อาหารบูดเน่า และจากไข่ไก่สดเราสามารถผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ไข่อื่น ๆ ได้มากมาย ทั้งชนิดผงและชนิดเหลว แขน้ำแข็งและไม่แฉะแข็ง ด้วยกรรมวิธีสำคัญ 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนในห้องแยกไข่ ห้องฆ่าเชื้อ และห้องทำไข่เป็นผง กระบวนการผลิตในแต่ละขั้นตอนมีดังนี้ เมื่อไข่สดเข้าโรงงานประมาณวันละ 500,000 ฟอง เจ้าหน้าที่จะตรวจสอบคุณภาพของไข่ด้วยการสุ่มดู ความสด สี ฯลฯ โดยให้ได้ตามเงื่อนไขที่โรงงานกำหนดไข่ยังไม่ผลิตจะนำไปเก็บไว้ในห้องเย็น ที่อุณหภูมิ 8 องศาเซลเซียสมีความจุ 3.5 ล้านฟอง เก็บได้นาน 40 วัน

ขั้นตอนในห้องแยกไข่

เริ่มด้วยการเอาไข่เรียงใส่เครื่อง จากนั้นเครื่องจะดูดเอาไข่ ซึ่งจะนำไข่ออกจากถาดเข้าเครื่องล้างไข่ ซึ่งจะล้างได้ครั้งละ 30 ฟอง การล้างไข่จะล้างด้วยเครื่องฉีดน้ำ และเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แปร่งให้สะอาด (ใช้น้ำอุณหภูมิ 45 องศาเซลเซียส เวลานาน 3 นาที) การทำงานจะเป็นในลักษณะ
เดินตามสายพานระหว่างพนักงานจะคอยตัดไข่ที่แตกร้าวออกไข่จะถูกนำเข้าไปเครื่องส่งดูไข่เพื่อตัดไข่
เสียออก ก่อนจะไหลลงสู่สายพานป้อนไข่เข้าเครื่องตอกไข่ครั้งละ 6 ฟอง เครื่องตอกไข่จะมีชุด
ตอกไข่ 250 ชุด โดยตอกไข่ได้นาทีละ 500 ฟองต่อเครื่อง เมื่อไข่เรียงเข้าช่องแล้วเครื่องตอกไข่
จะตอกให้แตกแล้วแยกไข่ออกเป็น 4 ส่วน คือ

1. เปลือก จะถูกนำเข้าไปเครื่องบดเปลือกไข่ ซึ่งทำหน้าที่บดและปั่นให้ละเอียด เสร็จแล้ว
ก็จะแยกไข่น้ำค้างที่ติดอยู่กับเปลือกไข่ โดยส่วนที่เป็นเปลือกไข่บดละเอียดจะตกอยู่ที่ถัง ส่วนที่เป็น
ไข่น้ำค้างจะติดอยู่กับเปลือกจะถูกแยกไปเก็บที่ถังพักเพื่อทำอาหารสัตว์ต่อไป

2. ไข่แดง

3. ไข่ขาว

4. ไข่รวม

ขั้นตอนในท้องฆ่าเชื้อเป็นขั้นตอนต่อมาก่อนจะเป็นไข่ผง ไข่ที่ถูกส่งเข้าเครื่องกรองเพื่อ
แยกเอาเยื่อหุ้มไข่แดง และส่วนที่ไม่ต้องการออกจากเนื้อไข่มีวิธีการที่แตกต่างจากไข่แดงและ
ไข่รวม โดยมีวิธีการดังนี้ คือ

1. ไข่ขาว ออกจากเครื่องแยกไข่แล้วผ่านเครื่องกรอง 2 ทาง (DOUBLE FILTER)
เพื่อแยกเอาเยื่อหุ้มไข่แดงและส่วนที่ไม่ต้องการออกจากเนื้อไข่ เสร็จแล้วจะเข้าถังซึ่งทำหน้าที่กวน
อุณหภูมิจะต้องลดให้ได้ 15 องศาเซลเซียส กวนไปเรื่อย ๆ แล้วปล่อยออกมาตามท่อเพื่อผสมกับ
เชื้อแบคทีเรียชนิดหนึ่งเสร็จแล้วเข้าเครื่องผสมให้เป็นเนื้อเดียวกัน (HOMOGENING) ผ่านเข้าไป
ในเครื่องแลกเปลี่ยนความร้อนต่อไปก็เข้าเครื่องแยกด้วยการปั่น เสร็จแล้วก็นำมาหมักใช้เวลา
8-10 ชั่วโมง (สาเหตุของการหมักเพราะไข่ขาวมีน้ำตาล)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ไข่แดงและไข่รวม พอลอกจากห้องแยกไข่แล้วก็ผ่านเครื่องกรอง 2 ทาง จึงเก็บไว้ที่ถังเสร็จแล้วเข้าเครื่อง HOMOGINIZING หรือเครื่องผสมให้เป็นเนื้อเดียวกันเพื่อทำให้ไข่เป็นเนื้อเดียวกันอย่างสม่ำเสมอ แล้วเข้าถังผสม (MIXING TANK) ซึ่งทำหน้าที่ปั่นไข่ให้เข้ากันโดยใส่ส่วนผสมตามที่ลูกค้าต้องการ เช่น ไข่เกลือ น้ำตาล หลังจากนั้นไข่จะถูกส่งเข้าเครื่องฆ่าเชื้อ (PASTEURIZER) เพื่อกำจัดเชื้อที่ทำให้เกิดโรค เช่น STREPTOCOCCUS และเชื้อที่ทำให้ไข่ผงเสีย เช่น ยีสต์ รา โดยใช้อุณหภูมิ 67 องศาเซลเซียส ใช้เวลานาน 4.4 นาทีเสร็จแล้วเอาไปไว้ในถังพักแล้วลดอุณหภูมิให้ได้ 15 องศาเซลเซียส

ขั้นตอนในห้องทำไข่ผง

ขั้นตอนในห้องทำไข่ผงซึ่งเป็นขั้นตอนสุดท้ายซึ่งมีวิธีการดังนี้ คือ

1. ไข่ขาว ไข่ขาวที่แช่แข็งแล้วจะถูกนำเข้าเครื่อง REVERSE OSMOSIS หรือเครื่องแยกน้ำออกจากไข่ขาวเสร็จแล้วก็วิ่งกลับมาในถังรองเข้า SPRAY DRYER ในตัว SPRAY DRYER จะมีอุณหภูมิ 200 องศาเซลเซียส ไข่ก็จะออกมาเป็นผง เสร็จแล้วก็เข้าห้อง HOT ROOM อุณหภูมิ 64 องศาเซลเซียสใช้เวลา 10 วัน แล้วเข้าห้องเก็บผลิตภัณฑ์ที่อุณหภูมิ 18 องศาเซลเซียส
2. ไข่แดงและไข่รวม จะนำเข้าเครื่อง SPRAY DRYER ซึ่งมีวิธีการทำงานเช่นเดียวกับไข่ขาว แต่แตกต่างกันที่ไข่ขาวเวลาบรรจุจะเติมก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ลงไปด้วยเพราะมีกลิ่นเหม็นหืน แล้วเก็บเข้าห้อง POWER ROOM รอจำหน่ายเป็นผลิตภัณฑ์ไข่ผงที่มีความชื้นไม่เกินร้อยละ 4

สำหรับไข่ที่จะทำเป็นไข่เหลวพอลอกจากห้องพาสเจอร์ไรซ์แล้วก็นำถังมาใส่เข้าห้องที่มีอุณหภูมิ 5 องศาเซลเซียส รอจำหน่ายเป็นผลิตภัณฑ์ไข่เหลวแช่แข็ง

เครื่องมือที่ใช้ในการผลิต ไช้ขาว ไช้แดง และไช้รวม จะมีความแตกต่างกัน คือ ไช้แดงจะไม่มีเครื่องแยกน้ำแต่มีเครื่องพาสเจอร์ไรซ์ ทั้งนี้เพราะไช้แดงมีความหนาแน่นมากกว่าไช้ขาวมีน้ำน้อยกว่าจึงไม่จำเป็นต้องแยกน้ำ ประกอบกับไช้ขาวสุกง่ายถ้าเข้าเครื่องพาสเจอร์ไรซ์ ไช้จะสุกอยู่ตามท่อทำให้ไม่สามารถเดินเครื่องได้

สรุปขั้นตอนการผลิตไช้ผง

สำหรับขั้นตอนการผลิตไช้ผงสามารถสรุปได้มีดังนี้ คือ

การที่จะให้ไช้กลับมามีรูปเดิมทำได้ โดยการเติมน้ำคุณภาพทางอาหารจะเหมือนเดิม สิ่งที่ต้องระวังมากในการผลิตคือ ความร้อน เพราะถ้าใช้ความร้อนมากเกินไป ไช้ก็จะสุก แต่ถ้าใช้น้อยเกินไปก็ไม่สามารถฆ่าเชื้อแบคทีเรียได้ ดังนั้นความร้อนที่ใช้ต้องอยู่ตรงกลาง คือต้องให้สามารถฆ่าเชื้อได้ และในขณะที่สุกก็ไม่ทำให้ไช้สุก

การบรรจุหีบห่อ

สำหรับการบรรจุหีบห่อ (PACKAGING) ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตได้แบ่งเป็น 2 ชนิดตามลักษณะของผลิตภัณฑ์ ดังนี้

1. ไช้ผง โดยการใส่ในถุงพลาสติกอย่างหนา ปิดให้แน่นแล้วใส่กล่องซึ่งแต่ละกล่องมีน้ำหนัก 15 กิโลกรัม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ในวงจำกัดการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่อนุยให้ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

2. ไช้เหลว โดยการบรรจุใส่ปี๊บ แต่ละปี๊บมีน้ำหนัก 16 กิโลกรัม

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ข.

การดำเนินงานของรัฐบาล

ด้วยเหตุที่ธุรกิจการเลี้ยงไก่ไข่ในประเทศไทยในปัจจุบัน มีเอกชนได้เข้ามามีบทบาท และดำเนินธุรกิจด้านการส่งเสริมและบริการได้อย่างทั่วถึงทั้งด้านพันธุ์ไก่ไข่ อาหารไก่ไข่และการให้คำแนะนำและการบริการต่าง ๆ ดังนั้นในภาครัฐบาลจึงไม่ค่อยได้เข้าไปมีบทบาทมากนัก นอกจากจะให้ความรู้ในด้านการส่งเสริมแนะนำแก่เกษตรกรทั่วไปเป็นครั้งคราว เป็นพี่เลี้ยงแก่เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ทางอ้อม เช่น การควบคุมดูแลด้านสวัสดิการควบคุมคุณภาพและมาตรฐานอาหารสัตว์ซึ่งมีอาหารไก่ไข่ในระยะต่าง ๆ รวมอยู่ด้วย นอกจากนี้ยังคอยช่วยเหลือ เช่น ขณะที่เกิดวิกฤตการณ์ผลผลิตไข่ไก่ล้นตลาดและราคาตกต่ำช่วยในการเจรจากับต่างประเทศ และอำนวยความสะดวกในการระบายไข่ไก่ส่วนที่เกินออกไปจำหน่าย สำหรับนโยบายด้านต่าง ๆ ที่รัฐได้กำหนดขึ้นเพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการในตลาดไข่ไก่โดยกำหนดไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539) ซึ่งจะกล่าวในรายละเอียดต่อไปนี้

แนวโน้มความต้องการไข่ไก่ในอนาคต

1. ความต้องการไข่ไก่เพื่อการบริโภค

การบริโภคไข่ไก่ของประชากรไทยในปัจจุบันเฉลี่ยประมาณ 74 ฟองต่อคนต่อปี ซึ่งนับว่าเป็นอัตราที่ต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศที่พัฒนาแล้ว ซึ่งในอนาคตเศรษฐกิจของประเทศไทยยังคงขยายตัวต่อไปอำนาจในการซื้อของประชากรจะมีเพิ่มขึ้น ดังนั้นหากมีการรณรงค์ให้มีการบริโภคไข่ไก่เพิ่มขึ้นในอนาคต คาดว่าการบริโภคไข่ไก่ในช่วง ปีพ.ศ. 2535-2539 จะมีอัตราเพิ่มขึ้นเป็น 75, 80, 85, 90 และ 100 ฟองต่อคนต่อปี ตามลำดับ (ตารางที่ 14)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 14 ความต้องการใช้ไก่เพื่อการบริโภค ปีพ.ศ. 2535-2539

ปี พ.ศ.	ประชากร (1,000 คน)	อัตราการบริโภค (ฟองต่อคนต่อปี)	ความต้องการบริโภคใช้ไก่ (ล้านฟอง)
2535	58,028	75	4,352.1
2536	58,683	80	4,694.6
2537	59,335	85	5,043.5
2538	59,985	92	5,518.6
2539	60,633	100	6,063.3

ที่มา : (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 7 , 2532)

2. ความต้องการใช้ไก่เพื่อการส่งออก

การส่งออกใช้ไก่สดมีปริมาณไม่ค่อนแน่นอนในช่วงระยะ 2-3 ปีที่ผ่านมา มีปริมาณการส่งออกปีละ 3,000 ตัน ซึ่งคาดว่าในอนาคตในช่วงปีพ.ศ. 2535-2539 การแข่งขันด้านราคาในตลาดฮ่องกงและสิงคโปร์ซึ่งนับเป็นตลาดใช้ไก่ที่สำคัญของไทยยังคงมีอยู่สูง คาดว่าการส่งออกใช้ไก่จะยังทรงตัวอยู่ในระดับเดิม คือ ประมาณปีละ 3,000 ตัน อย่างไรก็ตามในปัจจุบันได้มีการผลิตและส่งออกผลิตภัณฑ์ไก่ในรูปแบบแช่แข็ง ซึ่งในอนาคตคาดว่าจะขยายตัวเพิ่มขึ้น (ตารางที่ 15)

3. ความต้องการเพื่อการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ไข่ไก่

ปัจจุบันโรงงานผลิตไข่แปดรีว จำกัด ซึ่งเป็นโรงงานแปรรูปผลิตภัณฑ์ไข่ไก่ โรงเดี่ยวภายในประเทศได้ทำการผลิตไข่ผงเต็มกำลังการผลิตตามปกติ คือ ทำงานวันละ 8 ชั่วโมง สามารถขยายกำลังการผลิตเพิ่มขึ้นเป็นสองเท่า โดยใช้แรงงานเดิมที่มีอยู่ โดยเพิ่ม ชั่วโมงการปฏิบัติงานในแต่ละวันและคาดว่าในช่วงปีพ.ศ. 2535-2539 โรงงานผลิตไข่แปดรีว จำกัด จะต้องขยายการผลิตจนเต็มกำลังโดยการเพิ่มชั่วโมงการทำงานเต็มที่ ซึ่งจะมีความต้องการไข่ไก่ในการแปรรูปในแต่ละปี ดังนี้ (ตารางที่ 15)

ตารางที่ 15 เป้าหมายการผลิตไข่ไก่ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7

ปี พ.ศ.	เป้าหมายการผลิต			
	(ล้านฟอง)	บริโภค(ล้านฟอง)	ส่งออก(ตัน)	แปรรูป(ล้านฟอง)
2535	4,627.1	4,352.1	3,000	225
2536	4,994.6	4,694.6	3,000	250
2537	5,368.5	5,043.5	3,000	275
2538	5,868.6	5,518.6	3,000	300
2539	6,413.3	6,063.3	3,000	300

ที่มา : (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 7 , 2532)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. เป้าหมายการผลิตไข่ไก่

แม้ว่าในปัจจุบันปัญหาที่ดินซึ่งราคาแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ วัสดุอุปกรณ์ในการก่อสร้าง และการเลี้ยงไก่ไข่เพิ่มสูงขึ้น ทำให้ผู้เลี้ยงไก่ไข่รายใหม่ ๆ ที่จะเข้าสู่การธุรกิจการเลี้ยงไก่ไข่ต้องใช้เงินลงทุนค่อนข้างสูงกว่าเดิมมาก จำเป็นต้องหาแหล่งผลิตที่อยู่ห่างไกลจากชุมชนออกไป และผู้เลี้ยงรายเก่า ๆ ก็จำเป็นต้องใช้พื้นที่ที่มีอยู่ให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น ซึ่งผู้ประกอบการและผู้เลี้ยงไก่ไข่พร้อมที่จะขยายการผลิตเพิ่มขึ้น แต่ก็ต้องถูกจำกัดด้วยปัจจัยการผลิตที่มีราคาสูงขึ้น ซึ่งจากการคาดคะเนแนวโน้มความต้องการไข่ไก่เพื่อการบริโภค ส่งออกและแปรรูปแล้ว สามารถกำหนดเป้าหมายการผลิตไข่ไก่ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7 พ.ศ. 2535-2539 (ตารางที่ 15)

แนวทางพัฒนา

1. สนับสนุนให้มีการศึกษาวิจัย และพัฒนาการปรับปรุงพันธุ์ การรับรองพันธุ์ไข่ไก่ การจัดการฟาร์ม เทคนิควิธีการ เลี้ยงและการจัดการด้านอาหารสัตว์ เพื่อเป็นการลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มผลผลิต
2. สนับสนุนให้เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่รวมตัวเป็นชมรม สมาคม หรือสหกรณ์ เพื่อสร้างอำนาจในการต่อรองด้านการผลิต การตลาด และเพื่อความสะดวกในการขอรับความช่วยเหลือและการบริการจากหน่วยรัฐ
3. สนับสนุนหน่วยงานของรัฐด้านงบประมาณและบุคคลากร เพื่อทำงานด้านการส่งเสริมการผลิต การถ่ายทอดเทคโนโลยีและการป้องกันปราบปรามโรคระบาด
4. สนับสนุนให้มีการศึกษา วิจัย และพัฒนาระบบการตลาด การจำหน่ายไข่ไก่โดยระบบซึ่งนำหนักเพื่อสร้างความเป็นธรรมแก่เกษตรกรผู้เลี้ยง ผู้ค้าและผู้บริโภคไข่ไก่
5. สนับสนุนให้มีการแปรรูปไข่ไก่ให้เป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เช่น ไข่ผง เพื่อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สามารถเก็บไว้ได้นาน สะดวกในการเก็บรักษา การขนส่งและการนำมาใช้สอยเพื่อบริโภคและอื่น ๆ ซึ่งอุตสาหกรรมการแปรรูป นอกจากจะเป็นตลาดรองรับไข่ไก่สดแล้วยังช่วยสนับสนุนส่งเสริมการส่งออกผลิตภัณฑ์ไข่ไก่ให้ขยายตัวได้อีกทางหนึ่งด้วย

6. ประชาสัมพันธ์และรณรงค์ให้มีการบริโภคไข่ไก่เพิ่มขึ้นจากที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน โดยเน้นถึงคุณค่าของอาหารตามหลักโภชนาการ

7. สนับสนุนให้มีการส่งออกไข่ไก่ไปจำหน่ายยังตลาดต่างประเทศ เพื่อนำเงินเข้าประเทศ

แผนงานและมาตรการ

เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายไปตามแนวทางในการพัฒนาที่ได้กำหนดไว้ จำเป็นต้องมีแผนงานและมาตรการต่าง ๆ ดังนี้

1. แผนงานวิจัย

เพื่อเป็นการปรับปรุงพันธุ์และเพิ่มผลผลิตทั้งด้านปริมาณและคุณภาพตลอดจนการลดต้นทุนการผลิต อันจะเป็นการเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกรจิ้งควรให้กรมปศุสัตว์ มหาวิทยาลัย และสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องรวมทั้งภาคเอกชน ร่วมมือกันในการดำเนินงานด้านการวิจัยต่าง ๆ ดังนี้

1) วิจัยปรับปรุงพันธุ์และคัดเลือกพันธุ์ไข่ไก่ เพื่อผลิตไข่พันธุ์ไข่ที่มีคุณภาพชั้นในประเทศ และเพื่อลดการนำเข้าไข่พันธุ์ไข่จากต่างประเทศในอนาคต ส่วนพันธุ์ไข่ที่นำเข้าจากต่างประเทศ ควรจะได้มีการทดสอบและรับรองพันธุ์ เพื่อให้แน่ใจว่าเป็นไข่พันธุ์ไข่ที่ดีและให้ผลตอบแทนสูง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2) วิจัยด้านสุขภาพของไก่ไข่เกี่ยวกับโรคติดต่อต่าง ๆ ที่เป็นปัญหาต่อการผลิต และทำให้ผลผลิตลดลง เพื่อให้ได้วิธีการป้องกันและควบคุมโรครวมทั้งการรักษาเมื่อเกิดโรคระบาดขึ้น

3) วิจัยอาหารไก่ไข่ เพื่อลดต้นทุนในการผลิตไข่ไก่และพัฒนาปรับปรุงคุณภาพอาหารไก่ไข่ซึ่งจะทำให้ไข่ไก่ที่ผลิตได้มีคุณภาพสูง และอัตราการให้ไข่ของไก่เพิ่มขึ้นด้วย

2. แผนงานส่งเสริมการเลี้ยง

เพื่อเพิ่มผลผลิตให้เพียงพอต่อความต้องการที่ขยายตัวในอนาคต ควรมอบหมายให้กรมปศุสัตว์ ดำเนินการดังนี้

1) สนับสนุนให้เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ตามแหล่งเลี้ยงต่าง ๆ รวมตัวกันจัดตั้งชมรม สมาคมหรือสหกรณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อประโยชน์ในการร่วมมือกันทั้งทางด้านการผลิตและการตลาด รวมทั้งเพื่อความสะดวกในด้านข่าวสารและความช่วยเหลือต่าง ๆ ทางราชการเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้น

2) ส่งเสริมให้เกษตรกรเลี้ยงไก่ไข่ควบคู่ไปกับการเกษตรอื่น ๆ ในลักษณะผสมผสาน เช่น การเลี้ยงไก่ไข่ควบคู่ไปกับการเลี้ยงปลา ซึ่งจะสามารถใช้สอยผลพลอยได้จากไก่ไปเลี้ยงปลา เป็นการลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มรายได้อีกทางหนึ่ง

3) ให้ความรู้ด้านการเลี้ยง การป้องกัน และการรักษาโรคและการจัดการฟาร์มให้แก่เกษตรกรรายใหม่ ๆ ที่มีความสนใจที่จะเลี้ยงไก่ไข่ในอนาคต

3. แผนงานด้านการตลาด

เพื่อผลิตไข่ไก่ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด และให้เกษตรกรผู้ค้าและ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผู้บริโภคไข่ไก่ได้รับความเป็นธรรมทางด้านราคา รวมทั้งการแปรรูปไข่ไก่เป็นผลิตภัณฑ์เพื่อการส่งออกและเก็บรักษาไว้ใช้ในระยะเวลาที่ยาวนานขึ้น

1) ขยายฐานการบริโภคไข่ไก่ โดยการรณรงค์และประชาสัมพันธ์ทุกรูปแบบให้ประชาชนรู้คุณค่าทางโภชนาการของไข่ไก่และการเปรียบเทียบราคาของไข่ไก่กับเนื้อสัตว์ที่มีคุณค่าทางอาหารใกล้เคียงกันโดยน้ำหนักแล้วจะเห็นว่าราคาไข่ไก่จะถูกกว่า

ทั้งนี้ในการรณรงค์ให้มีการบริโภคไข่ไก่เพิ่มขึ้น ควรที่จะขอความร่วมมือกับกระทรวงสาธารณสุขในการ ศึกษา วิจัย เพื่อให้ทราบว่าอัตราการใช้ไข่ไก่ต่อคนสูงสุดโดยไม่มีโทษต่อร่างกาย จากการสะสมของไขมันที่ทำให้เส้นเลือดอุดตันและประชาสัมพันธ์ให้ผู้บริโภคเข้าใจ

2) การจัดการระบบการขายไข่ไก่ ควรจะได้มีการจัดระบบจากการขายไข่ไก่โดยการคิดเกรดไข่ไก่เป็นเบอร์หรือขนาดมาเป็นการขายโดยการชั่งน้ำหนักเพื่อการจำหน่ายไข่ไก่คละขนาดกันไป เกิดความยุติธรรมแก่ผู้ซื้อและผู้ขาย รวมทั้งเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ลดปัญหาการขายไข่ไก่บางขนาด

3) สนับสนุนให้มีการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์เพิ่มขึ้น ทั้งนี้โดยสนับสนุนการจัดตั้งโรงงานแปรรูปหรือการขยายโรงงานโดยให้ได้รับการส่งเสริมการลงทุน

4) สนับสนุนการส่งออกไข่ไก่สดและผลิตภัณฑ์จากไข่ โดยการช่วยเหลือด้านการให้สินเชื่อแก่ผู้ส่งออก และการชดเชยภาษีสำหรับวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตไข่ไก่เพื่อการส่งออก ทั้งนี้เพื่อลดต้นทุนในการส่งออกและทำให้สามารถแข่งขันกับประเทศผู้ส่งออกอื่น ๆ ได้

ตารางที่ 16 ราคาไข่ไก่ที่เกษตรกรขายได้ ปีพ.ศ. 2525-2535

(หน่วย : บาทต่อร้อยฟอง)

ปีพ.ศ.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	เฉลี่ย
2525	115	100	118	120	114	120	117	121	132	135	126	117	120
2526	119	111	103	103	113	119	119	126	127	119	116	110	115
2527	88	86	96	96	99	103	96	97	104	106	104	94	97
2528	95	99	105	112	116	117	117	123	130	129	116	110	114
2529	105	99	100	107	105	95	96	102	106	104	102	95	101
2530	82	82	87	89	96	96	101	113	117	117	119	122	102
2531	113	94	121	117	120	122	119	135	140	133	127	109	121
2532	105	111	116	112	126	125	129	139	142	138	130	130	126
2533	125	130	132	128	133	138	147	147	147	153	152	149	132
2534	129	129	130	130	132	138	138	144	150	147	129	119	135
2535	118	115	101	104	-	-	-	-	-	-	-	-	-

ที่มา : (กองวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ,2535)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 17 ราคาขายส่งไม้ไก่ในตลาดกรุงเทพฯ ปีพ.ศ. 2525-2535

(หน่วย : บาทต่อร้อยฟอง)

ปีพ.ศ. ม.ค. ก.พ. มี.ค. เม.ย. พ.ค. มิ.ย. ก.ค. ส.ค. ก.ย. ต.ค. พ.ย. ธ.ค. เฉลี่ย

2525	146	124	124	135	133	136	136	138	140	147	140	129	136
2526	130	130	113	105	111	128	130	137	144	129	120	118	125
2527	107	96	102	100	101	106	101	96	106	110	112	103	103
2528	96	99	102	102	124	125	122	122	126	134	115	107	116
2529	105	97	95	102	101	97	94	99	104	107	104	100	100
2530	87	79	81	85	92	94	92	105	117	116	121	99	99
2531	115	109	138	135	136	143	140	139	148	149	145	128	135
2532	122	127	133	127	138	141	141	149	154	148	143	140	139
2533	139	141	146	140	141	142	153	159	157	163	161	161	150
2534	145	141	137	134	151	155	150	149	157	155	137	128	145
2535	123	124	109	115	147	147	160	-	-	-	-	-	-

ที่มา : (กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ , 2535)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 18 ราคาขายปลีกใช้ได้ในตลาดกรุงเทพฯ ปีพ.ศ. 2525-2535

(หน่วย : บาทต่อร้อยฟอง)

ปีพ.ศ.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	เฉลี่ย
2525	154	151	148	154	152	150	151	154	156	162	160	157	154
2526	157	158	152	147	142	144	147	155	161	156	154	160	153
2527	143	132	128	130	130	131	134	135	137	138	138	136	134
2528	136	140	140	140	140	144	147	147	154	158	154	149	146
2529	145	140	138	138	135	131	128	129	135	136	133	130	135
2530	123	116	115	114	115	117	117	123	134	136	136	138	124
2531	138	130	135	140	141	143	141	143	160	163	157	145	145
2532	134	133	136	136	137	145	154	160	163	163	161	157	148
2533	155	150	155	154	153	154	160	167	173	182	185	179	164
2534	173	170	168	164	164	170	171	171	172	173	166	154	168
2535	152	153	146	141	145	151	167	-	-	-	-	-	-

ที่มา : (กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ , 2535)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานภายในเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหาของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้